

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

9

LETO 2015
LETNIK LXXIV

ISSN 0350-4573

Šesti Festival muharjenja z mednarodnim srečanjem vezalcev muh v Bohinju

Turizem Bohinj v sodelovanju z RD Bohinj bo letos od 25. septembra do 4. oktobra organiziral že šesti Festival muharjenja z mednarodnim srečanjem vezalcev muh. Festival se je v minulih letih odlično »prijel« in zanimanje zanj je vsako leto večje. Ribiči prihajajo iz različnih evropskih držav (Nemčije, Nizozemske, Italije, Češke, Madžarske) in celo iz Nove Zelandije. Navdušeni so nad gorami, jezerom, reko, ribolovom in pristnostjo bohinjskega konca, kar Bohinj uvršča med najbolj znana muharska območja.

Tudi tokrat je v programu muharjenje na Savi Bohinjki, dnevno bodo organizirani izleti na Sočo, Idrijco ali Savinjo, ob večerih pa se udeleženci družijo pri vezanju umetnih muh ter izmenjujejo izkušnje.

Ribolov je tesno povezan tudi s kulinariko, zato so v tem času ribje jedi še pogostejše na mizah bohinjskih gostiln in kar nekaj ribjih jedi je lani pridobilo certifikat »bohinjsko«, kar zagotavlja geografsko poreklo in visoko kakovost.

Pred dvema letoma sem tudi sam obiskal festival in moram reči, da sem bil posebno prijetno presenečen nad gospodom Hartmuthom Glowo iz Nemčije, ki mi je v lepi slovenščini rekel: »Ko se pripeljem na to stran Karavank, vedno rečem, zdaj sem pa doma.« Zlata jesen v umirjeni svetlobi sonca, prijetna temperatura, Bohinj v postturisticnem času in intimno vzdušje ob večernem vezanju umetnih muh mi je ostalo v trajnem spominu.

Tone Škrbec

Sava Bohinjka (foto: J. Borišek)

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2015	☾	●	☽	○																											
SEPTEMBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2015	☾	●	☽	○																											
OKTOBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ● SREDNJI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNJI ULUV △ SLAB ULUV

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izdaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se
od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

DOGODKI

**Šesti Festival muharjenja z mednarodnim srečanjem
vezalcev muh v Bohinju**

Tone Škrbec 242

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 242

OHRANIMO NARAVO

Vpliv poplavnih voda na vodne organizme – ribe

Milan Štraus 244

RIBIŠTVO

**Vzreja in aktualna zdravstvena problematika rib
v Evropi**

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 246

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Navod k umetni riboreji

Dr. Romana Erhatič Širnik 248

JUBILEJI

Veški ribiči ostajajo borci za Ljubljano

Jure Ušeničnik 249

REPORTAŽE

Ribiške počitnice ob legendarni reki Ebro

Jure Ušeničnik 251

NE SPREGLEJTE

Sladkovodne ribe in piškurji v Sloveniji

Andreja Slameršek 255

ALI JIH POZNAMO

Potočnice iz dežele kralja Matjaža

Jure Ušeničnik 256

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Jutro vročega dne

Lenart Levičar Bahtjari 259

SVETOVNA PRVENSTVA

Peto mesto slovenske reprezentance

Danilo Bižal 262

MEDNARODNA PRVENSTVA

Deseti Pokal Donava-Jadran Sloveniji

Jože Šmejc 263

DRŽAVNA PRVENSTVA

Do konca je še vse mogoče

Drago Ornik 265

Rok Svetec ponovno državni prvak

Drago Ornik 266

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Stalnica dela je skrb za podmladek

Milena Krstič - Planinc 267

Ormoški mladi ribiči v Dravogradu

Ribiči ribiškega krožka OŠ Ormož z mentorjem 268

Praznovanje dneva slovenskih ribičev

Antonija Sabotin Pečnik 269

EN DAN Z RIBIČI

V iškem vintgarju

Tone Škrbec 270

Sreča je posledica dobro opravljenega dela

Tone Škrbec 270

MUHARSKI KOTIČEK

Molj

Nadica in Igor Stancev 273

NASVETI

KD-naveza

Radek Filip 275

OBVESTILA

Natečaj za najboljšo ribiško fotografijo

Dr. Miroslav Žaberl, Milan Berlot 277

V SPOMIN

Albin Držan 277

RIBIČI KUHAJO

Som, som, som ...

Borut Jerše 278

KAPITALNI ULOVI

Ujel ga je na bučkanje

Milena Krstič - Planinc 279

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

Vpliv poplavnih voda na vodne organizme – ribe

Korita naravnih vodotokov so dimenzionirana le na pretoke z dve do triletno povratno dobo, kar poplave uvršča med naravne pojave. Bile so v preteklosti, imamo jih danes in bodo tudi v bodoče.

Absolutne poplavne varnosti ni. Njihova pogostost in obseg kljub številnim protipoplavnim ukrepom, naraščata. Vzroke pa je stroka prepoznala v:

- globalnih klimatskih razmerah (večja intenziteta padavin);
- poselitvi poplavnega prostora in s tem izgube naravnih retencijskih (zadrževalnih) površin;
- hidromorfoloških spremembah iz naslova ravnanja vodnih tokov in regulacij strug.

Pri tem pa ne gre zanemariti še enega človeškega dejavnika. Primer slabe prakse beležimo tudi v našem prostoru, ko je v času iz 5. na 6. november 2012 prišlo do hitrega in ekstremnega dviga ter poplavljanja reke Drave. To naj bi povzročilo nepravilno upravljanje avstrijskega hidroenergetskega sistema, o čemer bom pisal v enem od naslednjih člankov.

Intenziteta in obseg poplav sta odvisna od oblikovanosti poplavnega prostora in prepustnosti tal oziroma njihove spo-

sobnosti zadrževanja vode. Naši alpski vodotoki (Soča, Sava, Savinja, ...) imajo odtok padavinskih voda razmeroma hiter. Povsem druga situacija pa je na nižinskih vodotokih (spodnja Sava, spodnja Drava, Mura, Voglajna, ...). Tu se poplavne vode razlijejo po veliki, močno preoblikovani površini. Naselja, prometna in druga infrastruktura, ... zavirajo odtok poplavnih voda. Na kmetijskih površinah pa je zaradi prodnih tal prisoten povečan odtok poplavnih oziroma površinskih voda tudi neposredno v podtalje.

Posledice za ljudi in njihove materialne dobrine so znane. Manj znani pa so vplivi poplavnih voda na vodne organizme – ribe. Te želim v nadaljevanju teksta, zgolj na informativni ravni, prikazati:

- Večji del populacije rib se (v odvisnosti od oblikovanosti poplavnega prostora, količinskega in časovnega pretoka vode, temperature vodnega telesa, ...) nagonsko umakne iz območja neposrednega udarnega poplavnega vala, ki ga predstavlja pretočni profil korita vodotoka. Beg preostalih pa je znotraj tega

vezan na dosegljiva skrivališča (naplavine, bivalne luknje, talne kaverne, podvodni koreninski sistemi drevja, špranje v skalnem dnu ali obrežnih zavarovanjih iz lomljenca, ...).

- Povratek rib iz poplavnega akvatorija v pretočni profil korita je v soodvisnosti s hitrostjo vračanja vode in konfiguracijo terena. Če so v poplavnem prostoru naravne ali umetne ovire (priobalne poglobitve, protipoplavni nasipi, infrastrukturni objekti, ...), se do 10 % določenih vrst rib (ekspertne ocene) s padajočo vodo ne vrne v korito vodotoka. Te ostanejo v depresijah in kavernah dna poplavnega prostora vse do njihove presušitve. Odstotek teh pa je lahko zaradi poplavnega stresa in neposrednega odtoka vode v podtalje tudi večji. Pri tem gre izpostaviti predvsem mladice oligoreofilnih (*klen, podust, platnica, ...*) in vse starostne kategorije prisotnih limnofilnih (*ščuka, krap, koreselj, ...*) vrst rib.

- V času intenzivnih padavin prihaja do povečanega spiranja in transporta anorganskih ter organskih delcev – plavin. Te so različnih frakcij, oblik ter količin. Ribe po celotni površini škrig intenzivno izločajo sluz, ki sproti odstranjuje suspendirane delce. Z dvigom količine plavajočih delcev pa se nagonsko umaknejo v zatone in biološko sprejemljive vodne vire (pritoke), kjer ostanejo do normalizacije stanja. Posledice se odražajo v neznatnih izgubah, ki jih ni mogoče vrednotiti. V primeru, da pa poplavne vode sprožijo erozijske procese z količino plavajočih frakcij (koncentracijo suspendiranih delcev), ki presega naravno distribucijo skozi daljše časovno obdobje, postane čiščenje

Depresije antropogenega porekla ob nižinskih vodotokih s protipoplavnimi nasipi so, po odtoku poplavnih vodah, pogost vzrok pogina zaroda in mladice rib.

Pojasnilo

V prispevku Vplivi gradbenih posegov na ribe in druge vodne organizme avtorja Milana Štrausa, objavljenem v *Ribiču*, 7–8/2015, so po avtorjem mnenju uredniški in lektorski popravki vplivali na vsebino prispevka, da v nekaterih delih ni več ustrezala sporočilu, ki naj bi ga prinašala. Pri ponovnem pregledu prispevka menimo, da temu ni bilo tako, v prihodnje pa bomo njegove prispevke zaradi specifičnega strokovnega izrazja objavljali brez uredniških in lektorskih posegov.

Uredništvo

Kmetijske površine s številnimi depresijami in infrastruktura, dvignjena nad nivoletu poplavnega terena, predstavlja pri odtoku poplavnih voda oviro povratka rib v strugo naravnega vodotoka.

Odtok poplavnih voda iz nasutega terena v priobalne depresije z nasipi s sabo odnaša ribe, brez možnosti povratka v osnovne odvodnike.

Nezaščiteni prelivni objekti zadrževalnikov ob poplavnih vodah povzročajo prisilno selitev rib z mehanskimi poškodbami in povečano smrtnostjo.

Poplavne vode hudourniških vodotokov povzročajo prisilno dolvodno selitev rib in mehanske poškodbe iz naslova ostrorobih delcev plavin.

škrig s sluzjo onemogočeno in ribe se zadušijo.

- Mehanski vplivi plavajočih delcev so odvisni predvsem od njihove oblike. Okrogli so manj nevarni. Prisotni ostrorobi delci stekla, kovin, ... pa poškodujejo občutljivo dihalno tkivo škrig. Tako poškodovane ribe so dovzetne za nekatere vrste okužb oziroma je njihova obolevnost s saprolenozami, miksobakteriozami in drugimi pogostejša. Pri transportu večjih plavnih kosov prihaja do poškodb – udarcev in vreznin na povrhnjici (epidermidi) in usnjici (dermisu) rib, lahko pa tudi do njihovega pogina.

- Ob izničenju transportne sile pride do odlaganja velike količine plavajočih delcev in s tem do uničenja talnih nevretenčarjev. Te plavajoče frakcije zasujejo, ob povečanih pretokih (talna erozija poplavnih voda) pa jih odnese skupaj z razrhljano usedlino dna. S slednjim se osiromaši bentos – prehranjevalna baza rib, rakov, ... (sterilnost dna) in s tem upočasni njihova rast ter zmanjša zdravstvena odpornost.

- Na drstičih nastajajo spremembe oblikovanosti in strukture substrata dna, hitrosti pretokov ter prosojnosti vode s posledico izničenja naravnih reprodukcijskih pogojev rib vse do zaključka ekološke amplitude s samosanacijo naravnega stanja.

- V času neposredne drsti rib se usedajoče plavajoče frakcije lepijo na ikre in prekrijejo drstne niše, zmanjša se pretok kisika s posledico uničenja spolnih produktov (*iker*) ali že izvaljenega zaroda.

- V normalnih pogojih potekajo procesi razkroja znotraj vodnih telesih kontinuirano. Na površini dna so ti procesi aerobni s prisotnostjo kisika, znotraj naplavin pa anaerobni oziroma potekajo brez prisotnosti kisika. S talno erozijo poplavnega vala prihaja do spiranja pokritih in še nerazkrojenih organskih delcev. Ti se pričnejo pospešeno razkrajati in ob tem porabljati velike količine raztopljenega kisika, sočasno pa nastajajo in se sproščajo tudi strupene snovi (žveplovodik) s posledico povečane smrtnosti vodnih organizmov.

- Na poplavnem območju prihaja do nekontroliranega (in namernega) izlivanja ter izpiranja okolju nevarnih in škodljivih snovi (gnojevka, agrokemična in farmacevtska sredstva, težke kovine, PCB, fenoli, ...) s takojšno povečano smrtnostjo vseh vodnih organizmov. Finejše frakcije teh (med njimi tudi genotoksike) pa ribe tudi porabijo in transportirajo v vse organe telesa z dolgoročnimi posledicami na reprodukcijskih procesih ter pričakovanih novih generacij rib.

Kot sem uvodoma napisal je človek povzročitelj in žrtev poplavnih voda. Žrtve pa so tudi vodni organizmi – ribe. Seveda pa bi lahko te posledice tudi omilili z umno rabo prostora in umnim ravnanjem s sredstvi v produkciji materialnih dobrin.

Milan Štraus

Pripis uredništva:

na avtorjevo željo prispevek objavljamo brez uredniških in lektorskih posegov.

Vzreja in aktualna zdravstvena problematika rib v Evropi

V prispevku bomo obravnavali novejšje podatke o vzreji rib v Evropi in širše ter aktualno zdravstveno problematiko v ribogojstvu v državah Evropske skupnosti, ki smo jih pridobili na nedavnem rednem letnem srečanju Nacionalnih referenčnih laboratorijev za diagnostiko bolezni rib v Kopenhagnu.

Evropski referenčni laboratorij (EURL) za bolezni rib v Kopenhagnu na Danskem vsako leto organizira dvodnevno konferenco oziroma delavnico, ki se je udeležijo vodje in lahko tudi drugi predstavniki Nacionalnih referenčnih laboratorijev (NRL) za bolezni rib iz vseh članic Evropske skupnosti ter Norveške in Švice. Na srečanje so povabljeni tudi predstavniki NRL-jev morebitnih prihodnjih članic Evropske skupnosti ter tistih, ki jih povezujejo trgovske vezi evropskega gospodarstva (EEA – European Economic Area). Poslanstvo EURL in posledično NRL-jev je namreč spremljanje proizvodnje in zdravstvene problematike rib v državah Evropske skupnosti ter v Evropi in širše. EURL tudi predpisuje in nadzoruje diagnostične postopke v imenovanih NRL-jih, saj morajo biti le-ti v vseh evropskih laboratorijih enaki, rezultati preiskav pa primerljivi. EURL tudi vsako leto organizira medlaboratorijsko kontrolo, v okviru katere v vse imenovane laboratorije pošlje enak nabor vzorcev, v katerih je treba v omejenem času določiti, kateri in koliko določenega virusa ali morebiti več virusov je v vzorcu. Ena od številnih nalog EURL je tudi organizacija prej omenjene letne konference, ki je bila letos že devetnajsta po vrsti. Program konference je vsako leto bolj ali manj enak in je razdeljen na sklope: proizvodnja rib in aktualna zdravstvena problematika v ribogojstvu, pojav porajajočih se bolezni (emerging diseases), nadzor in zatiranje pomembnih bolezni v ES, poročanje o znanstvenih dosežkih na področju bolezni in zdravstvenega varstva rib ter poročilo in program dela EURL. Na zadnjih dveh konferencah so dodali še delavnico o vplivu kužnih bolezni na ekonomiko vzreje najpomembnejših vrst rib v posameznih regijah ES.

Podatke o vzreji rib je mogoče pridobiti v bazah podatkov, kot so statistični urad Evropske skupnosti (EUROSTAT – European Statistics), Organizacija za prehrano in kmetijstvo pri Združenih narodih (FAO – Food and Agriculture Organization of the United Nations), Evropsko združenje ribogojcev (FEAP – Federation of European Aquaculture Producers), ki pa se v posameznih bazah nekoliko razlikujejo, ker katera od držav ni vključena ali pa poleg držav ES vključujejo tudi podatke iz držav na področju EEA. Na konferenci so komentirali podatke o proizvodnji rib, povzete po FIGIS (Fisheries Global Information System), kjer

so najnovejši dostopni podatki iz leta 2013 in obravnavajo tudi proizvodnjo rib v državah EEA. Podatki kažejo, da se skupna proizvodnja rib v primerjavi s prejšnjimi obdobji prvič ni povečala. Zlasti se je zmanjšala proizvodnja lososa, in sicer iz 1,5 na 1,43 milijona ton. Izjemoma se je za 12.000 ton povečala proizvodnja šarenk in prvič prestopila mejo 400.000 ton, kar je treba pripisovati povečani proizvodnji šarenk v Turčiji. Proizvodnja krapov, ki je še vedno omejena na celinsko in vzhodno Evropo, ostaja enaka (po FEAP približno 60.000 ton). Proizvodnja orade in brancina sta se nekoliko povečali in znašata 142.000 in 145.000 ton. Povečala se je tudi proizvodnja ščuk in zdaj znaša 573 ton. Pričakovano se je zmanjšala proizvodnja jegulj, ki zdaj znaša 4.017 ton. Povečala se je tudi proizvodnja jesetra in znaša 5.584 ton. Občutno se je zmanjšala proizvodnja trsk, ki se je od leta 2009 do leta 2013 zmanjšala z 22.729 na 4.252 ton. Veča se pa proizvodnja tako imenovanih rib čistilcev (cleaner fish), ki se prehranjujejo z odmrlo kožo in zunanji zajedavci rib. Zaradi takih prehrabnih navad jih gojijo skupaj z lososi, kjer služijo za zatiranje lososove uši, ki je največja zdravstvena težava. Sožitje lososa in rib čistilcev je lep primer sožitja dveh različnih vrst, kjer imata od tega obe koristi (mutualizem). Tak način zatiranja lososove uši je čedalje bolj običajen in bo v prihodnosti nepogrešljiv, saj je za zatiranje zajedavcev v ribogojstvu uporaba kemičnih pripravkov nezaželena ali celo prepovedana. V skupini rib čistilcev je veliko vrst rib, zato je bilo končno proizvodnjo težko oceniti. V podatkovni bazi FIGIS ni podatkov o številu in velikosti ribogojnic, zato EURL te podatke pridobiva pri posameznih članicah. Od leta 2003 do leta 2014 se je število ribogojnic iz 7.169 povečalo na 21.063. Zlasti se je število povečalo na račun manjših ribogojnic z zmogljivostjo manj kot pet ton, in sicer od 3.393 ribogojnic v letu 2003 na 16.785 v letu 2014. Zanimivo je, da se število ribogojnic s proizvodnjo od 5 do 100 tonami in s proizvodnjo več kot 100 ton ni bistveno spreminjalo. V prvi kategoriji je bilo leta 2003 2.785 ribogojnic, v letu 2014 2.891, vmes pa so bila manjša nihanja navzgor ali navzdol. Tudi število ribogojnic s proizvodnjo več kot 100 ton z majhnimi nihanji ostaja bolj ali manj nespremenjeno in znaša 991 ribogojnic v letu 2003 in 1.387 v letu 2014. Poleg količine

Diagnostične metode predpisuje in nadzoruje EURL za bolezni rib.

posameznih vrst rib in števila ribogojnic je še zlasti pomembna razporeditev ribogojnic v pet zdravstvenih statusov, med katerimi je dovoljeno trgovanje, kot to določa Direktiva 2006/88/ES. Čeprav je našim ribičem in ribogojcem ta razporeditev po vsej verjetnosti dobro znana, naj spomnimo: v zdravstveno kategorijo I sodijo ribogojnice, ki so s predpisanim programom večkratnega vzorčenja rib za laboratorijske preiskave dokazale, da ribe niso okužene z virusom infektivne hematopoetske nekroze (IHN), virusom virusne hemoragične septikemije (VHS) in koi herpes virusom (KHV). V zdravstveni kategoriji II so ribogojnice, v katerih program vzorčenja za pridobitev zdravstvenega statusa I še poteka, v skupini III so ribogojnice z neznanim zdravstvenim statusom, v skupini IV so ribogojnice, ki so v postopku za izkoreninjenje kužne bolezni, v skupini V pa ribogojnice, v katerih so ribe okužene z virusi VHS in/ali IHN ter KHV. Skoraj tri četrtine evropskih ribogojnic je za VHS in IHN uvrščenih v kategorijo III, vse druge so uvrščene v kategorijo I ali II, zelo malo ribogojnic pa je v kategoriji V. Tako je v državah ES 52 oziroma 54 ribogojnic okuženih z virusom VHS oziroma virusom IHN. Tudi za KHV

so skoraj vse ribogojnice v skupini III, zelo redke so v skupini I, petdeset ribogojnic pa je v skupini V. Za infekciозno anemijo lososa (ISA) so pričakovano vse postrvje ribogojnice v celinski Evropi v kategoriji I. Poleg obveznega programa nadzora nad naštetimi boleznimi ima veliko evropskih držav še programe nadzora ribogojnic za spomladansko viremijo krapov, kužno nekrozo trebušne slinavke pri postrvih (IPN), v državah, kjer vzrejajo lososa, pa opravljajo nadzor za zajedavca *Gyrodactylus*

salaris. Pri obravnavi trenutne zdravstvene problematike v ribogojstvu poleg omenjenih bolezni ne moremo mimo bolezni, ki sicer niso prijavljive, povzročajo pa velike izgube, med katerimi so trenutno najbolj aktualne bakterijske bolezni: jersinioza postrvi, *Aeromonas* infekcije, sindrom zaroda šarenke (RTFS – rainbow trout fry sindrom), v sredozemskih državah pa tudi laktokokoza. Pri krapih so ugotovili nove primere bolezni zaspanih koi krapov (KSD – koi sleepy disease), imenovane tudi virusni krapski edem (CEV – carp edema virus), o kateri smo pisali v eni od letošnjih števil glasila Ribič. Na srečanju v Kopenhagnu so nas strokovnjaki, ki intenzivno proučujejo KSD/CEV, seznanili z najnovejšimi podatki, predvsem o izpopolnjenih diagnostičnih metodah. V novo zdravstveno problematiko rib sodi tudi problematika kožnih sprememb pri šarenkah, s katero se zaenkrat soočajo ribogojci v Angliji. Poleg že znane bolezni Red Mark Sindrom so se nedavno pojavile še Puffy Skin Disease in Cherry Fin. Čeprav te bolezni ne povzročajo velikih poginov, zaradi sprememb na koži in posledično neustreznosti za prehrano ljudi, v ribogojstvu povzročajo velike ekonomske izgube. Skupina raziskovalcev iz Anglije je predstavila raziskavo, ki so jo opravili za Puffy Skin Disease. Ko so v laboratorijskih razmerah neokuženim

šarenkam dodali bolne šarenke iz ribogojnice (kohabitacija), je 66 % rib zbolelo za Puffy Skin Disease značilnimi kliničnimi znaki. Pri obolelih ribah so se v 15 do 21 dneh po okužbi po koži na eni ali obeh straneh telesa pokazale bele ovalne lise različnih razsežnosti, koža pa je bila pokrita z močnejšo plastjo sluzi. Ribe tudi niso imele teka in so zato hujšale, nekatere pa so se spremenjeno obnašale, kar se je kazalo kot utripanje oziroma trepetanje. Pri žrtvovanih ribah po končanem poskusu so pri sekciji ugotovili hiperplazijo (povečanje organa ali tkiva) kože ter pikčaste krvavitve. S poskusom so torej dokazali, da je bolezen zagotovo kužne narave, povzročitelj pa je ostal neznan. Zdaj intenzivno razvijajo diagnostične metode, s katerimi bi lahko ugotovili povzročitelja in okoliščine, ki privedejo do bolezni, kar bo podlaga za preprečevanje in zatiranje bolezni.

Že lani je EURL poleg že utečenih aktivnosti na konferenci uvedel delavnico, v kateri smo se udeleženci razdelili v štiri skupine, ki so predstavljale štiri geografska območja v Evropi, in poskusili določiti, katera bolezen pri dveh značilnih vrstah rib na območju najbolj vpliva na ekonomiko vzreje, pri čemer je bilo treba upoštevati tri določila. Prvo določilo je bilo vpliv bolezni na obolevnost in smrtnost rib ter škoda zaradi zmanjšane rasti. Drugo določilo so bili stroški cepljenja in drugih preventivnih ukrepov ter stroški zdravljenja in izgube zaradi zmanjšane vrednosti rib na trgu. Tretje določilo pa je upoštevalo izgube zaradi omejenega trgovanja, nacionalnih programov nadzora, zatiranja in izkoreninjenja bolezni, zaradi karenčnega obdobja po zdravljenju in podobno. Razprava je bila razgibana, njeni zaključki pa bodo naknadno objavljeni v končnem poročilu srečanja. Po vsej verjetnosti se zaključki oziroma vpliv bolezni na proizvodnjo rib v posameznih evropskih regijah ne bodo bistveno razlikovali od lanskih. Pri vzreji lososa na severu Evrope na vzrejo najbolj vpliva že omenjena lososova uš. Za vzrejo orade in brancina na jugu Evrope je najpomembnejša virusna bolezen VNN (viral nervous necrosis), imenovana tudi VER (viral encephalopathy and retinopathy), ki jo povzroča nodavirus, na drugem mestu je zaradi stroškov cepljenja vibrioza, na tretjem pa so v glavnem zaradi pomanjkanja razpoložljivih zdravil škržni zajedavci. Za vzrejo šarenke sta bili po vseh treh določilih najvišje ocenjeni virusni bolezni VHS in IHN, od bakterijskih pa RTFS, jersinioza, *Aeromonas* okužbe, pri vzreji šarenke v morju pa zaradi stroškov cepljenja še vibrioza. Od zajedavskih bolezni je bila pri postrvih in krapih visoko uvrščena zajedavska bolezen ihtiofitiriza.

Naloga EURL za bolezni rib je tudi sodelovanje pri oblikovanju zakonodaje na tem področju. Tako so pripravili nov Priročnik za vzorčenje in diagnostiko neekotsičnih bolezni vodnih živali, ki so na seznamu direktive. Za ribe so bile

doslej dorečene in izpopolnjene metode za vzorčenje in diagnostiko VHS in IHN, kar nekateri naši ribogojci zelo dobro poznajo, novi priročnik pa bo vseboval tudi način vzorčenja in diagnostične metode za ugotavljanje KHV.

Na področju zakonodaje je na konferenci predstavnik Evropske komisije predstavil tudi nov zakon za zdravje živali (Animal Health Law), ki je bil junija 2015 sprejet v Evropskem parlamentu in bo glavno orodje za izvajanje strategije zdravstvenega varstva živali. Zakon bo edini krovni pravni okvir za urejanje zdravja živali, vključno z vodnimi živalmi ter bo nadomestil približno štirideset obstoječih direktiv ter uredb na tem področju. Nova zakonodaja bo usklajena z Lizbonsko pogodbo in Svetovno organizacijo za zdravje živali (OIE – Office International des Epizooties) ter bo poenotila zakonodajo na področju nadzora bolezni kopenskih in vodnih živali. Glede na posebne zahteve, ki veljajo za vodne živali, bo velik del nove zakonodaje vseboval elemente Direktive 2006/88/ES, zato na področju bolezni vodnih živali ni pričakovati bistvenih sprememb. Po vsej verjetnosti pa bo spremenjen sistem kategorizacije ribogojnic glede na zdravstveni status, tako da bo ta poenostavljen in zato bolj pregleden. Novi zakon bo za razliko od Direktive obravnaval tudi prostoživeče vodne živali in bo podlaga za uveljavitev predpisov za njihove premike. Zakon bo prinesel tudi pravni okvir za ureditev zakonodaje na področju vodnih živali, ki niso namenjene za vzrejo, kot so na primer vodne živali v živalskih vrtovih, vrtnih ribnikih, masažnih salonih z ribicami »garra rufa« iz družine *Cyprinidae* in podobno. V novem zakonu bodo tudi na novo postavljena določila za razporeditev bolezni ter stopnjo nadzora in bodo predvidoma razdeljene v pet kategorij. Seznam bolezni bo dodan v prilogi zakona in bo pripravljen v soglasju z vsemi članicami, potrdila pa ga bosta Evropska komisija in Evropski parlament. Nova zakonodaja bo predvideno začela veljati 1. julija 2020, v petletnem vmesnem obdobju pa bodo države članice pripravile seznam bolezni in ustrezno zakonodajo, ki bo omogočala izvajanje obvezujočega zakona v praksi.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.

Inštitut za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura:

- http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics
18th Annual Workshop of the National Reference Laboratories for Fish Diseases, Copenhagen, Denmark, June 3-4, 2014, Report. <http://www.eurl-fish.eu/Activities/annual-meetings>
19th Annual Workshop of the National Reference Laboratories for Fish Diseases, Copenhagen, Denmark, May 27-28, 2015, Delovni materiali.

Navod k umetni riboreji

Ob brskanju za podatki o nekdanjih ribogojnicah smo zasledili tudi dokaj natančno navodilo, kako se lotiti vzreje rib. Navodila sta pripravila odbornika Ribarskega društva za Kranjsko profesor Ivan Franke in Albert Valenta. Društvo je namreč vse od ustanovitve naprej spodbujalo svoje člane, da bi začeli z umetno vzrejo rib ter jim pri tem tudi finančno in materialno pomagalo. Hkrati je društvo prosilo duhovnike in učitelje, naj poučijo ljudi in zastavijo svoj vpliv za povzdigo umetne riboreje. Temelji ribogojniške dejavnosti so bili zajeti v učnem programu tedanjih šol, in sicer v okviru tako imenovalih realij ali pa kmetijskega pouka.

Navod k umetni riboreji so leta 1884 objavile Kmetijske in rokodelske novice (25. oktober 1884), Kmetovalec (1. november 1884) in Slovenski gospodar (30. oktober in 6. november 1884).

Prirave

Kdor ima blizu svojega stanovanja čisto, tudi pozimi odprto studenčno vodo, od + 4 do 7° R zamore poskusiti z umetno rejo postro, lipanov, sulcev i. dr. rib enake vrste. Pri dotični vodi se pa mora prirediti primerni tok, kateri ima padec od 3 po 4 palcev na 20 čelobjev.

Za orodje se potrebuje:

1. Nekoliko lončenih valilnih koritcev, ki so en čevelj široki, 4 palce visoki, krog in krog luknjasti, kakor rešeto. Luknjice naj bodo tolike, da gre skozi nje pletiča igla srednje velikosti. Taka koritca se tudi iz kositarja izdelujejo.

2. Kleščice, s katerimi se izjemlje bolna jajčka.

3. Lesen hramiček, toliko dolg, da se vanj postavijo, koliko da se komu poljubi, valilni koritci ali posamezno, ali po dva in dva. Tak hramiček mora imeti odprtino za dotok in odtok vode s tanko mrežico iz medenega drata, in pokrov za zapor. Prikladno je tudi, da se vloži v tak hramiček rešetka (rost) iz leptovja, katero placajočo vzdržujeta dva neprodušna cilindra; na taki rešetki ostanejo korita vedno v eni in tisti višini vode.

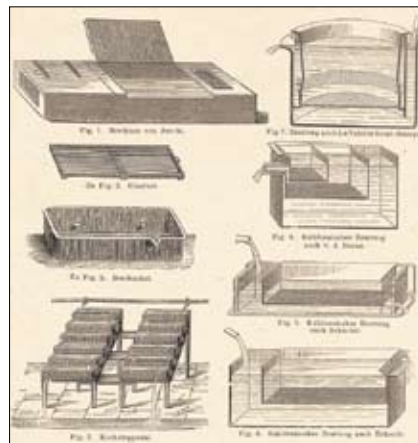
4. Kdor si hoče omisliti dobre valilne aparate, naj jih naroči pri trgovcu gosp. Karolu Karingerji v Ljubljani, kateri tudi natančno vsacega podučí, kako se rabijo aparati.

Oplođenje jajčkov

Ribja jajčka se umetno oplodi na ta način: Malo pred drstenjem, pri postroah tedaj od meseca oktobra do januarija naj riborejec shrani ribe v dobrem hramičku ali pa v malem ribniku, iz katerega se lahko vsak čas vjamejo. Včasih se poskusi, če postrovi, ako se jih nekoliko pritisne na trebuhu, ne spuščajo iker ali mleka. Ako se to zgodi, napolni se skledica 1 ½ palca visoko z vodo, v kateri je postro živo, vzame se ena ikrnica iz hramička ali ribnika, ter se na lahkomu po trebuhu proti repu gladi in stiska, da spusti ike, in koj potem, najdalje v eni minuti se osmuče isto tako mlečnjak, na kar se vse s prsti prav lahko premeša in se nekoliko minut potem na miru pusti. Ako je več oseb pri tem delu, se lahko mlečnjaki in ikrnice ob enem osmučejo, če se ima mnogo rib, najbode pripravljenih več z vodo napolnjenih skledic. En mlečnjak služi za več ikrnic, ter se čez nekoliko dni zopet lahko rabi. Koristno je, da

se pred oplodenjem ikrnice in mlečnjaki ločeni v vodah hranijo.

Če so ribe nad 4 funte težke, olajša se osmučenje, ako se z jermenom 1« širivosti iz mehkega usnja napravi zanjka, s katero se opaše riba pod prsno plavuto, jibja glava drži naj se kviško.

Valilniki, ki jih je bilo mogoče kupiti konec 19. stoletja. Vir: Meners kleines konversations-Lexikon, 1892, str. 621

Če se mora močno pritiskati, da pridejo ike na dan, če se prikaže kri ali pa če se držijo jajčka še v kepah, je znamenje, da še niso zrele, v tem slučaju naj se dene riba zopet v hramiček nazaj; če se pa prikaže gnojna tekočina s praznimi jajčnimi kožicami in ovenelimi jajčki, so ike nerabljive.

Ko so ike na navedeni način oplođene, prirade se valilni koriti, njih dno se posuje ½ palca visoko s čisto izmitim prodnim peskom, in potem se vložijo v valilni hramiček tako globoko, da za ¼ » visoko iz vode stoje. Na to se strese kacih 6 žlic iker previdno v korito, in sicer tako, da ne ležijo ena nad drugo, na kar se pokrijejo s pokrovom.

Gojitev oplođenih iker

Vsak dan je treba paziti:

1. Da so luknjice pri koritih odprte, da je voda vedno čista, in da prosto skozi teče;
2. s kleščami (pinceto) se odstrani nemudoma vsako bolno jajce, katero se spozna po kredobeli barvi; isto tako se mora odstraniti vsakatera tuja živalica in ona sivobela kosmina, katera se drži okrog bolnih iker;
3. ike je treba varovati pred njim sovražnimi živalicami, iste so:
  - a) povodna miš;
  - b) pastaričica (tica),

- c) povodni kos,
- d) vodna kura (liska), kakor tudi
- e) pred radovednim človekom.

4. Skrbeti se mora, da so korita varna pred naglim nalivom in pred prenizko višino vode.

Gojitev mladih ribic

Postrovi prodero navadno v 7 tednih jajčkino lupino, in potrebujejo posebnega varstva.

Dokler ne izgube ribice popčnih mehurčkov, hranijo se še v koritcih, in paziti je, da je vedno prost dotok čiste vode. – Se boljše se ohrani zaplod v lesenem hramičku, v katerem sti za dotok in odtok dve mreži iz medenega drata (čvežna), in v katerem je dno posipano s čisto izmitim prodecom.

Piče ne potrebujejo mladiči, dokler ne izgube popčnega mehurčka. Paziti se pa mora na njih sovražnike, ki so:

1. Mrčesna ličinka, to je, črviček, kateri v svoji, iz malih kamničkov ali lesenih koščkov izdelani hišci v dnu vode okoli lazi, in mlade ribice pokončuje in sne. Ta mrčes se odstrani s pinceto (kleščami);

2. nek večji, popolnem izrastli povodni mrčes;

3. vse uže prej omenjene živali, pred vsem pa je treba odstraniti postroam jako nevarnega povodnega kosa;

4. nikakor se ne sme puščati blizu ribice drugega plemena, ker pojedjo mlade ribice;

5. hram, v katerem so mlade ribice, se postavi tako, da je višina vode v njem vedno enaka.

Izpuščenje rib v proste vode

Ko so mlade ribice povzile redilno snov popčnega mehurčka, se smejo izpustiti v prosto vodo. Izbrati se pa morajo plitvi kraji, v katere ne pridejo velike ribe, in še v tacih mestih je treba vlagati kamenje, dile in drevoje, pod katerimi se skrije mladi zarod pred nevarnim sovražnikom. Kdor pa hoče mladi no še dalje pod svojim nadzorstvom gojiti, bodi-si v valilnici ali v odprtem ribniku, ta naj skrbi, da dobijo ribice 8- do 12krat na dan hrano.

Za pičo služijo nastrgana jetra, možgane, drobno sekljane gliste (črviči) in odpadki mesa iz kuhinje.

Varovati je ribice pred tatovi, vidrami in vsemi uže prej navedenimi sovražniki ter se mora vedno paziti, da je dotok in odtok vode v redu.

Dr. Romana Erhatič Širnirk

Vir:

Odbor ribarskega društva za Kranjsko, Kmetijske in rokodelske novice, 25. oktober 1884.

60 LET RD VEVČE

Vevški ribiči ostajajo borci za Ljubljanico

Julija letos je bilo v ribiškem domu RD Vevče pri Zalogu v Ljubljani še posebno slovesno. Tamkajšnji ribiči so praznovali častljivih 60 let uspešnega dela in ustvarjalnega sodelovanja. Kot je bilo čutiti iz vzdušja slavnostne prireditve in nagovora predsednika RD Avgušтина Weissa, Vevčane prežemajo trud za varovanje Ljubljanice in drugih voda v njihovem upravljanju, prijateljstvo in strast do ribolova. Sestavek v nadaljevanju je le skromen zapis njihove bogate zgodovine ter presek žlahtnega dela, izzivov in uspehov, ki so jih že nanizali.

Na območju zdajšnjega vevškega ribiškega okoliša verjetno ribarijo že od nekdaj. Pisni viri pričajo, da so tamkajšnje vode v obdobju visokega in poznega srednjega veka pa do sredine 18. stoletja pripadale med drugimi vicedomskemu uradu in deželnemu glavarju. V njih so v tistem času lovili še krakovski ribiči, v Slapah, Fužinah in Sneberjih pa so bile ribiške hube. Ribiška bratovščina je bila takrat pod nadzorom kneza in najvišjih predstavnikov duhovščine, lovili pa so z mrežami. O Ljubljani in njenih ribah je pisal tudi Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske, ki je izšla v Nemčiji leta 1689.

Le stežka si zamislimo težave posameznika, v katere je lahko zabredel, če je lovil brez dovoljenja. O razmeroma svobodnem ribolovu, kakršnega poznamo dandanes, včasih ni bilo ne duha ne sluha; vse do konca 19. stoletja, ko so bile politične razmere v takratni Avstro-Ogrski monarhiji primerne za ustanovitev *Ribarskega društva za Kranjsko*, kar se je s potrditvijo deželne vlade zgodilo leta 1880. V društvu je članstvo z leti naraščalo, ribiči pa so že lovili z ribiškimi palicami za svoje veselje. Na Studencu med zdajšnjimi Fužinami in Poljem v Ljubljani so imeli ribiči že leta 1882 vališče in ribnik za vzrejo rib, ob potoku Besnica, ki ga je odstopil baron Codelli, pa je bilo še drugo vališče.

Leta 1885 so v monarhiji sprejeli *državni ribarski zakon*, dve leti kasneje je bila pripravljena tudi njegova slovenska različica. V zakonu so bili opredeljeni prost dostop do vode, obvezne ribje steze in delovanje ribiških čuvajev. Iz tistega časa beležimo tudi samostojni

Vevški ribarski okraj, okraj *Reka pri Sostrem* in *Zalog*. Po prvi svetovni vojni so še veljali stari predpisi iz nekdajne monarhije, po drugi svetovni vojni pa se je to spremenilo. Sprva je bil ribolov prepovedan, nato pa so bile ustanovljene *ribarske enote*, med katerimi je bila tudi

RD Vevče je od RZS prejela jubilejno listino in plaketo. V imenu RD jo je prevzel predsednik Avguštin Weiss (na desni). Igor Miličič, sekretar RZS, se je članom RD Vevče zahvalil za dolgoletno uspešno delo v ribištvu in jim zaželel dober prijem. (Foto: F. Medvešek)

ljubljanjska. Poznali so dovolilnice, praviloma so lahko lovili samo s trnkom in eno ribiško palico, najmanjše lovne mere in varstvene dobe so bile že nekaj vsakdanjega. Takratne *Ribarske zadruge* so se preoblikovale v ribiška društva, leta 1955 pa so vode razdelili na ribiške

okoliše. To je bilo leto, ko se je rodila RD Vevče.

Ustanovne seje se je udeležilo več pobudnikov, med katerimi so bili tudi Nande Kompare, Ludvik Groznik, Anton Ham in Avgust Grčar. Ti možje so postavili temelje zdajšnje RD. Iz zapisnika s 1. marca 1955 je mogoče razbrati, da so se na prvi redni seji ukvarjali z določitvijo datuma občnega zbora, pregledom števila članstva, vlaganjem mladice in drugimi zadevami. Prvi predsednik je bil Nande Kompare, z njim sta tesno sodelovala gospodar Avgust Grčar in blagajnik Anton Ham.

V prvih letih poslovanja je RD upravljala z Ljubljano od zapornic v Ljubljani do izliva v Savo in z odsekom Save do Litije, z Gruberjevim prekopom od zapornic do sotočja z Ljubljano, z Dobrunjščico in Besnico. Zdaj je Sava izvzeta iz njihovega upravljanja, Ljubljani in potokom pa se je leta 2001 pridružil še lično urejen manjši ribnik pod Debnim vrhom pri Zalogu (več o revirju lahko preberete v *Ribiču*, 4/2015).

Sprva so se člani srečevali na Vevčah, predmestju Ljubljane, od koder izvira tudi ime ribiške družine. V tistem obdobju je RD več let vodil Leopold Gorše. ▶

V RD Vevče upravljajo z reko Ljubljanico od Plečnikovih zapornic na Ambroževem trgu v Ljubljani do izliva v Savo pri Zalogu, z Gruberjevim prekopom od zapornic v Ljubljani do sotočja z Ljubljano v Mostah, z ribnikom pod Debnim vrhom in potokoma Dobrunjščica in Besnica.

Ljubljana in Gruberjev prekop sta mešana revirja, v katerih živijo potočne postrvi, lipani, sulci, ščuke, krapi, platnice, podusti, obilje drugih belic in ribji drobiž. V ribniku so krapi, amurji, linji in ribji drobiž.

Več o RD, njeni dejavnosti in revirjih lahko preberete na ažurni in vsebinsko bogati spletni strani www.rd-vevce.si. Dovolilnice so na voljo tudi prek spleta na naslovu www.ribiskekarte.si/rd-vevce.

Sestankovali so v prostorih papirnice, kjer so se rojevale zamisli o samostojnem ribiškem domu. Primerno mesto zanj so nato našli v nekdanji strojnarni pri Zalogu, na desnem bregu Ljubljanice. Do njegove dokončne ureditve v letu 1984 so porabili veliko delovnih ur in znatna finančna sredstva. Zdaj je dom, v katerem so udobni prostori za delovanje in dvorana, zgledno urejen. Imajo tudi bife, ki ga oddajajo.

Trenutno je v RD Vevče včlanjenih 150 članov in kar 35 mladincev. Pred-

Vevčani so dejavni tudi v okviru Conskega odbora Ljubljana, združenja, v katerem utrjujejo skupaj z RD Barje, RD Dolomiti in RD Vrhnika skupne cilje, povezane z Ljubljano. Pobrateni so z RD Celje, s katero imajo prijateljske odnose in vsako leto izmenjujejo obisk v eni izmed članic Conskega odbora. Gospodar Igor Valentinčič je med drugim dejal, da morajo člani vsako leto obvezno opraviti petnajst delovnih ur, pripravniki še več, mladinci pa so te obveznosti oproščeni, vendar se akcij

Most, koder je izpust, zelo pregreta zlasti poleti, ko je že tako ali tako toplo, vodostaj pa nizek. Zakovšek je še poudaril pomen vzpostavitve naravne ribje steze med Vevčami in Slapami, ki bi omogočala nemoteno premikanje rib v normalnem ali visokem vodostaju Ljubljane. Omenil je željo po ponovni oživitvi mrtvic. Pred nedavnim so v ta namen začeli z ročnim in strojnim čiščenjem ustja nekaterih izmed njih. Težavo povzročajo debele plasti usedlin in določene rastlinske vrste, denimo bla-

Urejen ribiški dom RD Vevče, v katerem potekajo redna tedenska srečanja in druženja ribičev, stoji tik ob Ljubljani. (Foto: J. Ušeničnik)

Slovesnost ob 60. obletnici RD je z glasbenimi vložki popestrila Vevška godba. (Foto: F. Medvešek)

sednik je Avguštin Weiss, podpredsednik Franci Zakovšek, delo tajnika opravlja Sašo Logožar, gospodar je Igor Valentinčič, denarne zadeve pa ureja Cvetka Kmpolšek. Za mlade člane skrbita prizadevna Iztok Hočevar in Nenad Crnomarkovič, pomaga jima Martin Šircelj. Poglavitni cilji vseh članov so skrb za preživetje rib, varstvo okolja, druženje, izobraževanje in športno udejstvovanje. Spomladi so dejavni na odlovih in delovnih akcijah, marca imajo občni zbor, 1. aprila začnejo z ribolovom postrvi, 1. maja pa praznujejo odprtje ščukarske sezone. Znan je septembrski tradicionalni Šebenikov memorial na ribniku pod Debnim vrhom, kjer tekmujejo v lovu rib s plovcem. Novembra in februarja organizirajo skupinski sulčelov, decembra pa se družijo na prednovoletnem srečanju.

kljub vsemu udeležujejo. V vode vlagajo potočne postrvi, krape, šarenke, lipane in linje. Pri tem sodelujejo z RD Radeče, RD Žiri, ZRD Maribor in ZZRS.

Člani RD Vevče namenijo ogromno energije varovanju vodotokov, ki so v njihovem upravljanju. O tematici smo se pogovarjali s Francijem Zakovškom, podpredsednikom, in Markom Dimnikom, predsednikom Komisije za varstvo voda. Ljubljana je glede na to, da teče skozi urbanizirana območja Ljubljane in tudi skozi njeno mestno središče, bolj obremenjena z različnimi odpadki in odpadki. Še svež je žalosten spomin na velik pogin rib leta 2003. Takrat je od središča Ljubljane pa do Zaloga poginilo več deset ton rib, med njimi so bile tudi številne redke in zavarovane vrste. Problematični so izpusti tople vode iz Toplarne Ljubljana. Ljubljana je od

tnik. Dejavnosti so tudi pri delu s potoki. V Besnici obnavljajo pragove, doslej so jih uredili že okoli petdeset. Pri tem projektu dobro sodelujejo z vodnim podjetjem Hidrotehnik. V bližnji prihodnosti načrtujejo obnovitev in ureditev ribnika v Žabji vasi pri Sostrem, ki bi ga namenili zlasti za delo z mladinci.

Marko Dimnik pozdravlja projekte za ohranitev Ljubljane in njenih vodnih in obvodnih habitatov, hkrati pa je kritičen do dela določenih institucij, ki ga tako ali tako opravijo ribiči. Spominja se izjemno natančnega popisa onesnaževalcev v vevškem ribiškem okolišju, ki ga je vodil (zabeležili so okoli petsto kritičnih točk). Zdi se, da popis nima pravega učinka. Pravi, da se zavzemajo za obuditev Ljubljane, kot je bila nekoč, z mrtvicami, razlivnimi polji in zatoni, kjer se drstijo ribe. Zdaj je Ljubljana odtočni kanal, urbanizem in kmetijstvo zelo pritiskata na njena izjemno občutljiva okolja, ki dostikrat omagajo pod težo bremen različnih škodljivih posegov.

Pred časom so v Dobrunjščici opazili oljni madež in sledili njegovemu viru. Obvestili so Policijo in druge pristojne službe. Odziv je bil medel, zato so ribiči raziskovali naprej in nedaleč stran

Ob praznovanju 60. obletnice RD Vevče so nekateri člani in mladinci prejeli tudi priznanja. Red za ribiške zasluge I. stopnje je prejel Andrej Valentinčič. Red za ribiške zasluge II. stopnje so prejeli Terezija Kmpolšek, Jure Šeme in Marjan Kocman ml. Red za ribiške zasluge III. stopnje so prejeli Sašo Logožar, Franc Kolenc, Vojmir Keržan in Ivan Basić. Znak za ribiške zasluge IV. stopnje so prejeli Nenad Crnomarkovič, Iztok Hočevar, Milan Hočevar, Branko Zupančič, Andrej Košak, Jože Smrekar, Ivan Dvorščak in Feliks Čuček. Znak mladega ribiča so prejeli Maruša Završnik Sraka, Blaž Skubic in Urban Mohar.

RIBOLOV SOMOV IN SMUČEV V ŠPANJI

Ribiške počitnice ob legendarni reki Ebro

neposredno pod poljsko potjo našli velik podzemni rezervoar, poln naftnih derivatov. Spisali so prijavo, kazni za kršitelja pa je bila smešno nizka. Marko Dimnik nadalje opozarja, da je še slabše z večjimi industrijskimi podjetji, ki so mnogo hujši onesnaževalci in so zelo vpeti v (lokalno) družbeno okolje in je z njimi težko doseči dogovor. Kljub katastrofalnemu dejstvu, da mnogokrat obratujejo na poplavnem območju brez dovoljenja, se ne zgodi nič. »Težave so izjemno kompleksne in širše, zato jih

Vevške ribiče je med drugimi gosti pozdravil Slavko Lasnik, predsednik ZRD Ljubljana, jim zaželel vse dobro in jim podaril torto. Z nje je sijal znak Vevčanov – podust ali po domače pečenka, izjemno cenjena in nekdanj zelo pogosta, dandanes pa vse redkejša ribja vrsta. (Foto: F. Medvešek)

bomo ribiči sami le stežka rešili,« je še dodal. Oba z Zakovškom ostajata optimista in pravita, da moramo biti ribiči izjemno pozorni in se odzivati na vse dogodke, hkrati pa vzgajati mlade, da ne bi ponavljali enih in istih napak.

Vse to in še mnogo drugega ribiškega dela jih čaka v prihodnosti, ki pa bo s takšno ekipo zagotovo svetla. Med vevškimi ribiči je slogo enostavno začutiti. Na trdne temelje, ki so jih gradili šestdeset let, bodo postavili lepo prihodnost, ki se je zelo veselijo. Ob tolikšnem številu prizadevnih članov, strokovnjakov, drugih zaveznikov in mladincev to sploh ne bo nemogoče. Vsem Vevčanom in njihovim prijateljem želimo uspešno vodenje družine, čiste vode, obilo mirnih ribiških trenutkov in dober prijem!

Jure Ušeničnik

Pri pisanju sestavka smo uporabili vire: Erhatic Širnik, R. (2012). Slovensko sladkovodno ribištvo in ribiči skozi čas. Ljubljana: Ribiška zveza Slovenije.

Junija letos so se štirje ribiški prijatelji in veliki ljubitelji vijačenja iz Ljubljane, Damjan Tomič, Ermin Kvirgić, Nikica Branković in Sebastijan Tumpej, odpravili v Španijo na ribolov velikih somov. Priprave na enotedensko ribiško dogodivščino ob veliki španski reki so trajale kar nekaj mesecev, saj so morali do podrobnosti pripraviti urnik, ustrezno opremo in vabe. Odločili so se, da bodo lovili s tehniko vijačenja, kar se je obrestovalo. Ujeli so več deset prav lepih smučev in somov, med katerimi je bil tudi kapitalec. Nikica je s težko silikonsko vabo in s pomočjo ekipe ujel kar 258 cm velikega in 98 kg težkega brkatega velikana. S spoštovanja vrednim ulovom je postal uradni rekorder tamkajšnjega ribiškega tabora, kar pa je bila le pika na i celotnemu druženju ob legendarni reki Ebro.

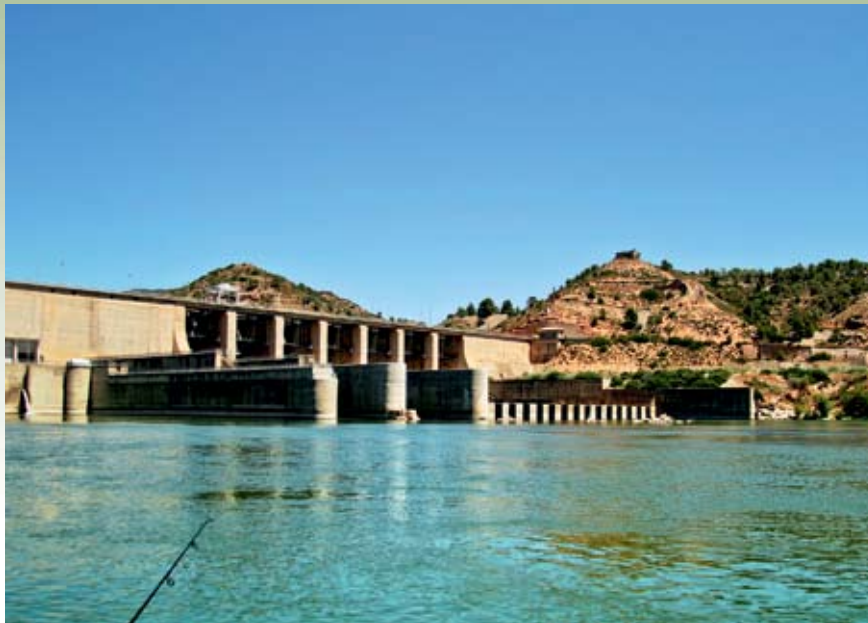
deja o ribolovu na najdaljši španski reki je bila pravzaprav Erminova. Španijo je obiskal že petkrat in vsakič je zelo užival v ribolovu. Z veliko radostjo se spominja 83 kg težkega soma, ki je njegov osebni rekord, ujel pa je tudi precej lepih smučev, ki so v povprečju tehtali od 5 do 7 kilogramov. Ekipo, ki bi podrla njegov rekord, je sestavljal kar dve leti, člane pa je izbral med prijatelji iz RD Barje. Prvi se mu je pridružil Damjan, nato še Sebastijan in na koncu Nikica.

Priprave

Najprej so poiskali primerne ribiške vodnike, ki so ga našli prek spleta. Izbrali so tabor *Riverside*, ki deluje že petnajst let. Vodita ga Milan Panić in Miloš Cvijić, srbska ribiča, ki zelo dobro poznata Ebro in tamkajšnji ribolov. Poleg Erminovih izkušenj so bile dobrodošle tudi druge informacije o ribolovu na najdaljši španski reki, do katerih so se dokopali s pomočjo različnih ribiških filmov. Ustrezno močne ribiške palice, kolesca, vabe in preostalo ▶

Pokrajina zahodno od Barcelone je pusta. Ob reki Ebro je drugače: tam bujno poganjajo drevesa in grmovje. (Foto: N. Branković)

Hydroelektrarna Riba Roja, pod katero ribiči lovijo velike some in smuče. (Foto: S. Tumpej)

0,32 mm, s katero je lovil Damjan. Na vrvice so namestili meter dolge predvrvice Black Cat, debeline 1 mm in nosilnosti 100 kg. Glede vrtilk jim je vodnik svetoval, naj bodo raje pozorni na njihovo nosilnost, ne na velikost. Izbrali so takšne z nosilnostjo od 70 do 100 kg.

Najeli so kombi in iz Ljubljane krenili proti Italiji, Franciji in Španiji. Pot je bila dolga 1650 kilometrov, zato so se redno menjavali za krmilom, čas pa so si krajšali s postanki in ribiškimi pogovori. Pričakovanja so bila zelo velika in napetost je pri Barceloni, ko so se približevali revirju, naraščala iz minute v minuto.

Ebro

Najdaljša španska reka izvira visoko v dvatisočakah Iberskega polotoka, na meji med pokrajinama Asturija in Baskija, le okoli 50 km od Atlantskega oceana. Svojo pot konča na povsem drugi strani, v Sredozemskem morju. Mogočno vodovje se v obliki velike delte, ki kot trikotnik štrli iz premočrtne obale Katalonije, izlije nasproti Balearov.

Som, ki ga je Sebastijan ujel z lažjo glavinarjo. Takšni primerki podnevi prijemljejo kar na srednji globini reke ali celo pri njeni površini. (Foto: S. Tumpej)

Eden mnogih čudovitih in borbenih smučev, ki so v Ebro zelo pogosti. (Foto: S. Tumpej)

Ribe so najbolj prijemale med deseto zvečer in polnočjo. Na fotografiji sta Ermin in vodnik Miloš z lepim somom. (Foto: S. Tumpej)

V večernih urah je ribolov znosnejši, saj temperature padejo do 20 °C. Takrat so zelo pogosti tudi ulovi takšnih smučev. (Foto: S. Tumpej)

opremo so kupili že v Sloveniji, vendar jo ribiči lahko najamejo tudi v ribiškem taboru za vsega 10 evrov na dan.

Zelo dobro so vedeli, da jih čakajo velike ribe. Palice so zato morale biti močne in trde, akcije vsaj od 80 do 200 g. Uporabljali so model Daiwin Saltiga Pilk z akcijo od

100 do 200 g, pa tudi Sportexov Huchen de Luxe. Med kolesci so izbrali Daiwino Saltigo. Od 0,32 do 0,35 mm debele vrvice proizvajalca Power Pro so somi potrgali, zato so jih zamenjali z 0,28 mm debelo Berkleyevo Whiplash. Izkazala se je tudi vrstica Daiwa Tournament, debeline

Zahodno od Barcelone je pokrajina pusta, z malo rastja, rjave barve in spominja na kulise ameriških vesternov. Ob reki pa je nenadoma vse zeleno in prizor je kot oaza v puščavi. Ribiški tabor leži v prav takšni oazi, 180 km od glavnega mesta Katalonije, na levem bregu reke. Revir, v katerem so lovili, se imenuje Riba Roja. Blizu je mesteca Flix z okoli 3000 prebivalci, ki nudi trgovine, kavarne in drugo urbano udobje.

V reki Ebro je ogromno somov, smučev, krapov, rdečekov in rdečeperk, ki jih je vsako leto več, navadnih ostrizjev, ameriških ostrizjev, pa tudi kakšna ščuka – tudi tigrasta – se najde. Ribiči imajo najraje prav some, smuče in krape, ki so jih v reko načrtno vložili okoli leta 1975. Po nekaterih ocenah naj bi bili čez približno deset let somi iz Ebra največji predstavniki svoje vrste na svetu. Drstijo se tudi dvakrat na leto, najboljši čas za njihov ribolov pa je pred drstjo in po njej, torej zgodaj spomladi in na začetku poletja.

Ribolov

Po namestitvi v apartmajih so Damjan, Ermin, Nikica in Sebastijan takoj odšli do reke. Na fotografijah je bila videti večja, širša, a kljub temu je v živo delovala nadvse mogočno. Bila je rjavkaste barve in ponekod polna podvodne trave, ki bi lahko ogrožala vožnjo s čolnom. Širino struge so ocenili na okoli 200 m, globino vode pa od 7 do 15 m, kar so ugotovili nekoliko kasneje. Ob reki je bilo precej zanimivih ribolovnih mest, najbolje pa se je izkazal ribolov s čolna. Ta naj bi bil najuspešnejši pod jezovi, ko v hidroelektrarni Riba Roja delujeta turbini številka 1 in 3.

Da je bilo vroče obdobje za ribolov somov zelo primerno, je takoj potrdil vodnik, ki je goste iz Slovenije najprej prijazno pozdravil, nato pa odpeljal pokazat dva, več kot 200 cm velika soma, ki sta v mreži čakala na fotografiranje. Veliki ribi sta jim takoj dali elana in kljub naporni vožnji so nemudoma odšli na ribolov.

Najprej so lovili z obale, kmalu pa tudi s čolna in ribe so prijemale že prvi dan.

Za premikanje po reki, kar zaradi obilja vodne trave sploh ni enostavno, so uporabljali 4,5 m dolge čolne z motorjem z močjo 15 KM. (Foto: S. Tumpej)

Lovili so s posebnimi umetnimi ribami iz silikonske mase, t.i. *glavinjarami*, teže od 80 do 120 g, pod hidroelektrarno tudi s takšnimi od 150 do 160 g, in voblerji, na katere so namestili močne trnje za morski ribolov izdelovalca Owner. Vzorci umetnih vab niso bili tako pomembni, kot so to bili tresljaji, ki so jih povzročale vabe.

Med ribolovom so opazovali majhne mrtve ribice, ki jih je iz turbin prinašal rečni tok. Nekaj so jih ujeli in z njimi uspešno lovili smučce, pa tudi some. Na Ebro so sicer prišli vijačit, toda od časa do časa so morali spočiti roke, utrujene od metanja težkih vab. Ribolov z mrtvo ribo je bila prijetna popestritev in osvežitev za utrujene mišice.

Naslednji dan so se odločili, da bodo poskusili tudi z bučkanjem. V le nekaj minutah je Sebastijan s tehniko dviganja *glavinjare* ujel 15 kg težkega soma. Kasneje istega dne so ujeli še malo večjega, ki je tehtal približno 40 kg. Veliko rib so izgu-

Sanjski ulov Nikice Brankoviča – som je meril 258 cm in tehtal 98 kg! (Foto: S. Tumpej)

bili, saj je bil uspeh odvisen od tega, kako so bile ribe zapete. Somi so zelo previdne ribe, ki v trenutku prejema takoj dojamejo, da nekaj ni v redu. Če je zapet pri strani gobca, bo največkrat končal v čolnu, vsi drugače zapeti pa se radi snamejo.

Včasih je bilo na Ebru obvezno upleniti vse ujete some. Če si soma izpustil, si lahko tvegala denarno kazen. Glede na trenutne informacije takega režima ni več in ribiči večino ujetih rib izpustijo nazaj. Ebro je tako kot druge reke razdeljen na revirje; v nekaterih je nočni ribolov dovoljen, drugeje je prepovedan. Zapisati je treba še, da je ribolov z mrtvo ribo dovoljen, vendar le, če ribič lovi s krapovcem ali ostrizem. Z mrtvo postrvjo ali smučem, denimo, ribolov ni dovoljen.

Dnevi ob Ebru so minevali v znamenju ribolova, ulovov somov in smučev, vročih dni, hladnega piva in dobre družbe. Čez dan je bilo od 35 °C do 40 °C, reka je imela okoli 23 °C. Damjan, Ermin, Nikica in Sebastijan so pri ribolovu upoštevali ustaljen

urnik. Vstajali so okoli 11. ure dopoldne, pojedli zajtrk in odšli od poldneva do približno treh popoldne, v največji vročini, na ribolov. Sledila je ura ali dve za kosilo. Od šestih do devetih zvečer so znova lovili, se vrnili v tabor na večerjo, nato pa nazaj na ribolov, pogosto vse do jutra. RIBE so najbolj prijemale med deseto zvečer in polnočjo.

Prve dni so povzročale nekoliko nevšečnosti le drobne španske muhe, ki jih je bilo na tisoče in ki so na koži pustile izpuščaj, otekline in nadležno luščenje kože. Po prvih nekaj dneh trpljenja so se ribiči izdatneje mazali s sredstvi za odganjanje žuželk in tako omilili težave.

Rekord ribiškega tabora

Po nekaj dneh ribolova je sledilo presenečenje, na katerega so tiho upali. Kot vedno so po večerji odšli za vodo in lovili. Nikica se je odločil, da bo znova vijačil s težko *glavinjaro*. Bili so nedaleč stran od jezua hidroelektrarne, metali pa so proti

Srečni ribiči Nikica, Damjan, Sebastijan in Ermin med fotografiranjem z velikim somom iz španskega Ebra. (Foto: S. Tumpej)

Smučiči so prijemale tudi na mrtve ribe, ki jih je rečni tok nosil iz vrtečih se turbin hidroelektrarne. (Foto: S. Tumpej)

Med bučkanjem je na *glavinjaro* prijel tale som. Na Ebru jih je veliko in dobro prijemljejo na umetne vabe v vseh plasteh vode. (Foto: S. Tumpej)

podvodnemu rastlinju, kraju, ki je znan kot najboljšo mesto za ulov velikega soma. Tam je reka globoka okoli 5 m in ko sta odprti cevi za turbine 1 in 3, so razmere idealne. Prav tako je bilo tudi takrat.

Razdeljeni so bili v dve ekipi: v prvi sta bila Ermin in Sebastijan, v drugi pa Damjan in Nikica. Okoli polnoči je slednjemu prijel nekaj večjega. Prijem sicer ni bil zelo močan, kajti riba je očitno potovala v smeri ribiča. Nikica je zategnil in začutil, da je riba velika, vendar sprva niso vedeli, kakšna je v resnici (samo z oceno prijema in utrujanja je to težko ugotoviti). Ko je postajal boj iz minute v minuto srditejši, so ribiči v čolnu sprevideli, da gre zares,

in ribo utrujali izmenjaje. En sam človek takšne ribe ne more kar tako obvladati! Ko so soma prvič pripeljali do čolna, je takoj pobegnil nazaj v globine. V temi vroče španske noči je ječal mehanizem kolesca, ribiči so napenjali mišice, vodnik pa je čoln odpel z boje in z njim krenil za najmanjšo hitrostjo za begajočim velikom. Ves čas je dajal napotke, kako ga utrujati, kako se pravilno postaviti, da bi bil čoln čim bolj stabilen, in še mnogo koristnega. Vmes sta ekipa, ki se je bojevala z velikim somom, poskušala priklicati prek radijske postaje Ermin in Sebastijan, toda brez uspeha, saj so imeli ribiči preveč dela z utrujanjem.

Boj je trajal približno pol ure. Som je ribiče vmes vlekel po reki gor in dol, ekipe v drugih čolnih pa so se umikale. Nikica je počasi zategoval zavoro na kolescu in soma dvigal k površini. Končno je bil pri čolnu, utrujen se je ulegel na gladino. Ribič je z ukrivljeno palico stal na premcu čolna in nenadoma se je pojavilo vprašanje, kdo bo zagrabil ribo. Som je bil ogromen! Vskočil je vodnik Milan, si nataknil rokavice in prijel soma za spodnjo čeljust. Damjan je med tem objel Milana okoli pasu in s skupnimi močmi sta brkatega velikana potegnili v čoln, kjer je obmiroval. Ugotovili so, da je bil z notranje strani zapet v škrge. Če ne bi bilo tako, bi bil boj gotovo težji in bi trajal dlje časa.

Utrujeni so obsedeli v čolnu, opazovali pisano telo velike ribe in slavili. Takoj je sledilo ocenjevanje njenih mer. Nikica je ugibal, da meri okoli 230 cm, vodnik pa je bil prepričan, da ima krepko čez 240. Zmagovalno so zapeljali proti taboru, pridružila se jim je še ekipa na drugem čolnu. Ob bregu reke si je soma ogledal tudi vodnik Miloš, ki je ob pogledu nanj napovedal rekord. Ribo so nato le stežka vtaknili v mrežo za shranjevanje, da bi počakala svit prihodnjega dne in slovesno fotografiranje. Od sreče so nato nazdravljali, da je bilo veselje.

Naslednji dan so takoj družno odšli do vode, do velikega soma. Kar šest ljudi ga je prijelo in nosilo proti tehtnici, pa kljub temu tvor ni bil lahek. Znova so ugibali dolžino ribe in stave so bile, da meri od 240 do 250 cm. Toda med merjenjem se trak s črticami kar ni hotel ustaviti in je tekkel, tekkel in se ustavil pri neverjetnih 258 cm, tehtnica pa je pokazala 98 kg. Izkazalo se je, da je bil ujeti som uradni rekord kampa v zadnjih 35 letih, ujet s tehniko vijačenja. Rekord dolžine in teže!

Slovo, a ne za vedno

Ko so se utrujeni in polni vtisov vozili proti domu, so se vsi strinjali, da je bila ribiška dogodivščina ob mogočem Ebru vrhunška. Celo Ermin, ki je lovil nekoliko manjše ribe kot prejšnja leta, je zaradi ribiških tovarišev in prijetnega vzdušja nad vse užival. V enem tednu ribiških počitnic v Španiji so skoraj popolnoma pozabili na vsakdan in se prepustili le ribolovu. Ob velikem Ebru so premišljevali o ribah, ribolovu, tam so bili prijatelji, dobra hrana in zabava. Celo telefon in splet sta popolnoma izgubila pomen.

Vsem ribičem, ki jih zanimajo kapitalni somi in veliki smučiči, bi Damjan, Ermin, Nikica in Sebastijan toplo priporočili obisk Ebra. Svetujejo le, naj ribiči pred odhodom ne pozabijo zdravstvenega zavarovanja za tujino, med potjo pa ne bo odveč izjemna pazljivost na počivališčih, kjer je kriminal zelo razširjen.

V ekipi že načrtujejo naslednjo odpravo in v en glas pozdravljajo: »Kmalu na snidenje, legendarni Ebro!«

Po pripovedovanju udeležencev zapisal in uredil

Jure Ušeničnik.

Vse, ki vas zanima ribolov velikih somov in smučev na reki Ebro, vabimo, da obiščite spletno stran www.riversidelodgespain.com. Za enotedenski ribolov boste skupaj s prevozom, namestitvijo in prehrano odšteli okoli 800 evrov na osebo. V ceno sta všteta tudi najem čolna in poklicni vodnik, ki zelo dobro pozna razmere v reki in tamkajšnji ribolov. Za rezervacijo ribiških počitnic ob Ebru pokličite vodnika Milana Panića na 0034 651 58 68 34 (španska tel. številka). Za splošne informacije o ribolovu lahko vzpostavite tudi stik z Erminom Kvrگیćem prek njegovega profila www.facebook.com/kvrgichbulich, ki bo z veseljem delil svoje izkušnje.

IZŠLA JE NOVA KNJIGA

Sladkovodne ribe in piškurji v Sloveniji

Pri zavodu Umbra je izšel poljudnoznanstveni priročnik *Sladkovodne ribe in piškurji v Sloveniji*. Priročnik obsega 230 strani.

Avtorji Metka Povž ter Andrej in Marija Gregori so pri nastajanju knjige zasledovali vodilo, da mora biti knjiga zanimiva za vse starostne in izobrazbene skupine bralcev – za tiste, ki sploh še ne znajo brati in si bodo ogledovali le fotografije, do tistih, ki ne obvladajo slovenskega jezika, obiskujejo pa naše vode in želijo vedeti, katere ribe živijo v njih. Knjiga je torej napisana za najširši krog bralcev, ki jih zanima, katere ribe živijo pri nas in kakšne so. Poudarek vsebine je predvsem na predstavitvi sladkovodnih rib, ki stalno ali občasno živijo v slovenskih celinskih vodah ne glede na to, ali so domorodne ali nasejlene z drugih celin.

V uvodnem delu so na kratko predstavili splošne značilnosti piškurjev in rib, in sicer njihove telesne značilnosti ter posebnosti, po katerih jih ločujemo in prepoznavamo, raznolikost razmnoževanja in prehranjevanja, pomen selitev na drstišča

in pasišča, vzroke ogroženosti in načine varovanja.

V drugem delu pa so predstavljene družine rib in v okviru vsake družine še vrste, ki ji pripadajo. Vsaka vrsta je predstavljena s slovenskim in strokovnim imenom ter kratkim opisom glavnih značilnosti: telesna zgradba, življenjski prostor, razmnoževanje, prehranjevanje in razširjenost. Pri domorodnih vrstah je še opis vzrokov, ki jih ogrožajo, ukrepov za varovanje in seznam slovenskih predpisov, ki varujejo najbolj ogrožene vrste.

Besedilo dopolnjujejo črno-bele risbe in barvne fotografije rib. Opisu posamezne vrste sta dodana zemljevida razširjenosti v Evropi in Sloveniji.

Opis se končuje s preglednico z angleškimi imeni in najpomembnejšimi lastnostmi vsake posamezne vrste, namenjena pa je tistim domačim in tujim bral-

Metka Povž, Andrej Gregori, Marija Gregori

Sladkovodne RIBE in PIŠKURJI v Sloveniji

Zavod Umbra
Ljubljana 2015

cem, ki želijo čim hitreje pridobiti bistvene podatke o neki ribi ali piškurju.

Na koncu priročnika so abecedno kazalo in predpisi za varovanje slovenskih sladkovodnih rib.

Andreja Slameršek,
prof. biol in kemije

Pripis uredništva:

Knjigo lahko naročite na e-naslovu meta.povz@guest.arnes.si.

Cena knjige je 20 evrov + poština.

Upiravec

Zingel streber (Siebold, 1863)

črnomorsko povodje
domorodna vrsta
● ogrožena vrsta

Zraste 12-18 cm, največ do 22 cm. Svetlo rjavo ozko, dolgo vretenasto telo s 4-5 različnimi temnejšimi širokimi progami od hrbta proti trebuhu, je v sprednjem delu širše, v zadnjem pa ozko. Telo je pokrito z drobnimi ktenoidnimi luskami, ki segajo na glavo. Glava je široka, ploščata in sorazmerno velika, saj zajema do eno četrtino telesne dolžine. Končuje se s topim «nosom». Majhna, podkvasta, podstojna usta imajo zobce na čeljustih, ralniku in na nebrnicah. Trebuh je ploščat. Na robu predpoklopca so trnasti izrastki, zadnji rob škřznega poklopca je trnast. Na hrbtu sta dve ločeni in razmaknjeni hrbtini plavuti; prva je iz samih trdih in druga iz ene trde in ostalih razcepljenih plavutic. Prsne plavuti so široke in dolge, trebušne so tik pod prsnimi.

Je talna riba manjših predalpskih tekočih voda, naseljuje plitveje predele vodotokov s peščenim ali prodnatim dnom in močnim pretokom, zadržuje se v manjših jatah v toku pri dnu vodotoka.

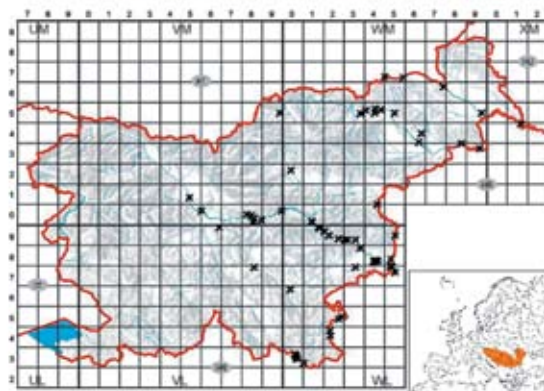
Spolno dozori v 2.-3. letu. Drsti se od marca do maja na čistih prodnatih tleh, kjer odlaga somica ikre na kamenje.

Nočna, samotarska riba, hrani se pretežno s talnimi nevretenčarji, pa tudi z ikrami in zarodkom drugih ribjih vrst.

Naseljuje samo porečja Donave, Pruta in Dnestra. V Sloveniji naseljuje spodnji tok Save, Krko in Kolpo. Redek je v Muri. V naseljenem območju je redek.

Ogrožajo ga regulacije, ker potrebuje hitro tekoče vodotoke s peščenimi in prodnatimi podlagami in onesnaževanje voda.

Varstveni ukrepi so ustrezne regulacije, čistejše vode in varovanje življenjskega prostora.

Zingel streber (Siebold, 1863) Streber

povodje / River basin in Slovenia	donavsko / Danube
čas drsti / Spawning season	March-May
število iker / Number of eggs	3 000
spolna zrelost / Sexual maturity - year	2-3
velikost / Size	12-18 cm, max. 22 cm
Rdeči seznam / Red list of Slovenia	E - ogrožen / Endangered
status vrste / Species status	domorodna / Native
selitev / Migration mode	kratke selitve / Potamodromous

BOGASTVO REKE MEŽE NA KOROŠKEM

Potočnice iz dežele kralja Matjaža

Koroška, zibelka samorastništva, ponuja poleg alpskih vrhov in globokih dolin še marsikaj zanimivega. Poleg srčnih ljudi in pristne kulinarike, ki jo postrežejo na visokogorskih turističnih domačijah, je dežela verjetno najbolj znana po rudniku Mežica, kolesarjenju v njegovem podzemlju, globokih smrekovih gozdovih in smučarski šampionki Tini Maze. Ribiči se ob obisku na Koroškem zazremo tudi v katerega izmed njenih vodotokov. Najdaljši med njimi je reka Meža, alpska rečica, ki v svojih nedrjih skriva klene, lipane in mreene, v zgornjem toku pa številne čudovite domorodne potočne postrvi. Med obiskom pokrajine na vzhodni strani Alp smo jih uspešno lovili tudi sami.

Legenda o kralju Matjažu pripoveduje, da je slovenskim deželam nekoč vladal pravičen mož, sedaj pa s svojimi vojaki spi nekje v podzemlju Pece, naslonjen na kamnito mizo. Ko se bo njegova brada devetkrat ovila okrog nje, naj bi se znova prebudil in odrešil svoje ljudstvo.

Pripovedko smo slišali med zadnjim obiskom Koroške, ko smo prijateljem ribičem obljubili, da se bomo še vrnili. Toda kar nekaj let je minilo in kralju Matjažu je medtem brada verjetno že precej zrastle, preden smo izpolnili obljubo. Ni nam bilo žal. Seveda nas je zanimal ribolov, zlasti domorodne koroške potočne postrvi, ki slovijo daleč naokoli. V strastni želji po njih smo se odpravili proti zgornjemu toku Meže, k mestecu Mežica (naglašamo na *i*), kjer smo se jih nalovili, da je bilo veselje.

Glavni podatki o revirju

S celotnim slovenskim tokom reke Meže upravljajo v Koroški ribiški družini (KRD). Gospodarijo tudi s predelom Drave, z rečicama Mislinjo in Suhodolnico ter ribnikom Brdinje pri Ravnah na Koroškem.

Meža izvira v osrednjih Karavankah na sosednjem avstrijskem Koroškem, kjer ji rečejo Mieß. Povirno območje okoli gore Olševe je izjemno rodovitno, saj se na gorskem grebenu, ne daljšem od desetih kilometrov, rodijo vode treh znanih muharskih rek: avstrijskega Vellacha (Bele), Savinje in Meže. Slednja je razdeljena na več revirjev, ki so označeni s številkami. Odseka 1 in 2 se raztezata od izvira nad Črno na Koroškem pa do jezua za Kulturnim domom v Mežici. Revir 3 poteka od jezua za Domom upokojencev v Mežici do vodnega rova na Prevaljah. Tam smo lovili mi. Revir 4 sega od vodnega rova na Prevaljah do betonskega železniškega mostu v Dobrijah (med Dravogradom in Ravnami na Koroškem), kjer se začinja trofejni revir. Ta se razteza od Dobrij do starega mostu pred sotočjem z Mislinjo,

Curki in tolmuni so na Meži pogosti. V njih se skrivajo le domorodne potočne postrvi, ki dosegajo zaviljive mere.

od tam do sotočja z Dravo pa sega komercialni revir.

V vseh naštetih območjih je dovoljeno le muharjenje z eno navezано umetno muho. Uporaba brezzalustnikov ali trnkov s stisnjeno zalustjo je zaželeno, obvezna je le v trofejnem revirju, kjer je režim *ujemi in izpusti*. Ribiči morajo obvezno uporabljati podmetalko in klešče za odpenjanje umetnih muh iz ribjih gobčkov. Menjava revirjev v istem dnevu ni dovoljena.

Reko Mežo v zgornjem toku (revirji 1, 2 in 3) poseljujejo zlasti potočne postrvi, šarenke in lipani. V spodnjem toku (revirji 4, trofejni in komercialni) se naštetim pridružijo še klene, podusti in mreene, bližje Dravi živijo tudi sulci.

V revirju 3 med Mežico in Prevaljami stane dnevna ribolovna dovolilnica 40 evrov (za člane KRD 24 evrov). Dovo-

ljeni dnevni uplen so tri potočne postrvi ali tri šarenke (največ en primerek, večji od 50 cm) ali pet podusti ali pet mren ali pet klenov (vse belice do največ pet kilogramov). Ribolov potočnih postrvi in šarenk se začne že 1. marca in traja pri prvih do konca septembra, pri drugih pa do konca novembra. Potočna postrv ima najmanjšo lovno mero 25 cm, šarenka je nima. Varstvena doba za lipana je takšna, kot na večini drugih revirjev po Sloveniji, od 1. decembra do 15. maja. Glede na informacije s spletne strani koroških ribičev ribolov lipana v vseh revirjih Meže do nadaljnega ni dovoljen.

Do revirja 3 se boste najenostavneje pripeljali po cesti Ravne na Koroškem–Prevalje–Mežica ali z južne strani preko Solčave in Koprivne, tretja možnost pa je skozi Šoštanj čez Ludranski vrh. Ribiči RD

Koroška priporoča ribolov med vikendi, saj potekajo čez teden na jezovih Meže gradbena dela. Informacije o ribolovu na reki Meži, cenik dnevnih dovolilnic in prodajna mesta so na voljo na spletni strani <http://home.amis.net/koroskar/>. Nakup dovolilnice je mogoč tudi prek spleta.

Ribolov

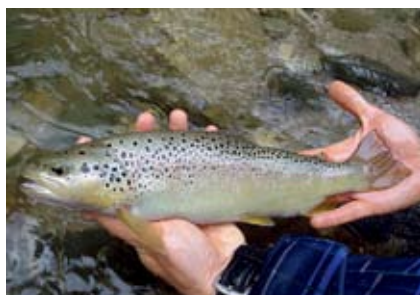
Priznati moramo, da smo reko Mežo že poznali, vendar le njena spodnja odseka, trofejni in komercialni revir, pa še to iz obdobja takoj po prelomu tisočletja. Vmes se je marsikaj spremenilo in vsakoletni kratki obiski na Koroškem, ki niso bili ribiške narave, so to potrjevali. V Meži je nihala kakovost vode, nastal je velik pogin, tako kot druge reke pa so tudi njo redno posiljevali z betonom in škarpami. Zaradi naštetega smo bili kar malo razočarani in

želeli smo si поближе spoznati, kako je z reko v njenem zgornjem toku in še višje, v izvirnem delu.

V dolini Tople pod Peco in v Koprivni, od koder priteče Meža, je čarobno lepo, skorajda kot v pravljici. Pod strmimi ostenji alpskih vršacev se spuščajo mehki travniki, po katerih so posejane urejene visokogorske kmetije. Meža je tam potoček, a čista in bistra. Nižje po toku se žal hitro skali. V nasprotju s pričakovanji smo po pregledu rečne struge med Črno in Prevaljami ugotovili, da je vodotok precej obremenjen s fekalnimi odpadki in fizičnimi odpadki, velika težava so tudi težke kovine. Širše območje je bilo znano po pridobivanju in predelavi svinca in cinka ter železarstvu. Kljub temu je reka skrivala potencial in odločili smo se, da se preizkusimo v tretjem revirju med Mežico in Prevalja-

mi. Tam je Meža ravno prav velika in tolmuni so obetali.

Začeli smo pri Senčni vasi pred Mežico (če se pripeljete iz Prevalj), kjer sta čistilna naprava in ročna avtopralnica. Tam lahko v miru pustite avtomobil, do vode je le kakih 20 metrov in pristop je preprost. Na hitro smo se preoblekli in pripravili opremo. Lovili smo z devet čevljev dolgimi palicami razreda 5 in srednje akcije. Pripravnejše bi bile nekoliko krajše palice, dolžine okoli osem čevljev, ker reka ni široka, na bregu pa je marsikje gosto vejevje. Uporabljali smo konične predvrvice, dolgo 2,75 m, in trnico debeline 0,15 mm. Pri kratkih metih po našem mnenju konične predvrvice niso nujne, sploh pri ribolovu s težjimi posnetki ličink. Ker ribolova v zgornjem delu Meže nismo poznali, niti nismo bili deležni omembe vrednega nasveta, smo pač skleпали po

Med našim obiskom na Koroškem smo uspeli prevarati tole srednje veliko domorodno lepoticco. Prijela je na domišljjski posnetek ličinke olivno zelene barve z zlato volframovo glavo.

Takšne potočnice na Meži ni težko ujeti; potrebno je nekaj previdnosti pri gibanju ob reki in primerna umetna muha, po možnosti posnetek ličinke.

Ko je v Mežiško dolino posijalo sonce, so se takšne potočnice dvigale tudi na suhe muhe. Izkazali so se posnetki levnik v olivni barvi in s sivo rjavimi mikami. Poskusite tudi druge posnetke.

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Meža

Revir: Od jezua za Domom upokojevcev v Mežici do vodnega rova na Prevaljah, brez pritokov.

Upravljavc: Koroška RD

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	2,0	0,40
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	4,0	0,40
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	4,0	0,40
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	4,0	1,20
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	5,0	0,375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	5,0	0,375
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, prijaznost upravljavca.	4,0	0,60
		28 točk	3,75 zvezdice

občutku in uporabili opremo, v katero smo verjeli, da pod težo povprečno velike postrvi ne bo popustila. Kasneje se je izkazalo, da smo izbrali kar dobro.

Pogled v reko ni razkrival posebnosti. Ribe niso pobirale z gladine, niti jih nismo videli, saj je bila voda malo motna. Curki in tolmuni so vlivali upanje za ribolov s posnetki ličink. Rutinsko smo navezali zajčje uho na trnku #14, obteženo z volframom, na drugo palico pa manjši posnetek ličinke temno olivne barve z zlato kroglico. Teža muhe je bila za tamkajšnje globino vode do pasu ravno pravšnja. Ribe so se odzvale na obe muhi, prijemi pa so bili pogostejši na olivno ličinko, zato smo kasneje zajčje uho zamenjali z njo.

Že takoj prvi met je v curku ob nasprotnem bregu prijela manjša rdečepikica s hrptom jekleno sive barve. Odlično se zlijejo z okolico, zato jih ob prvem pogledu na reko nismo opazili. Ko je švignila nazaj v vodo, smo ji s pogledom le težka sledili. Pregledali smo trnico, če ni morebiti poškodovana zaradi ostrih postrvjih zob, in nadaljevali s hojo proti rečnemu toku. Rečica je postala plitvejša, le malo nad gleženj, zato smo s posnetki ličink »pretipali« le območja za večjimi kamni. Brez uspeha. Približali smo se levemu ovinku, kjer z desne strani v vodo drsi zmehčana kamnita brežina. Za večjo

Posnetek levinke s telescem olivne barve in mikami sivorjave barve je premamila lepo število domorodnih koroških rdečepikic. Ribe so se k muhi dvignile tudi tam, kjer ni bilo opaziti dogajanja na gladini ali blizu nje.

temno in z mahom obraslo skalo sredi vode je reka oblikovala tolmun, dolg kakih 8 metrov in širok slabe 4 metre. Tok se je upočasnil, saj je bila tudi voda globlja, tam nekje okoli metra, morda malo več. Posnetek ličinke smo previdno potopili v vlivni curek in čakali. Lovili smo brez kazalnika prijema, toda kljub razpenjeni vodi smo prijem zaznali nemudoma. Postrv je hlastnila po potopljeni umetni muhi in končna zanka na muharski vrvi se je sunkovito premaknila. Sledil je zateg z vitko muharico in boj s krasno potočno postrvjo, ki smo ji po okoli dveh minutah boja prisodili dobrih 40 cm. Prelepa divja riba s čudovito obarvanostjo telesa, popolnimi plavutkami in nepoškodovanim gobčkom.

Zadovoljni smo nadaljevali z ribolovom in se pomaknili še nekoliko višje, pod visoko kamnito škarpo, ki varuje glavno cesto Prevalje–Mežica. Tam je precej dolg

Mežiške divje rdečepikice so naravnost čudovite!

in globlji curek z mirnejšo vodo in potopljenimi skalami, ki verjetno skrivajo tudi katero izmed večjih potočnic. Sem in tja je zasmrdelo po kloaki in voda je mimo prinesla smeti, o katerih tu ni vredno izgubljati besed. Če živijo prekrasne potočnice v takšni »vodi«, kako bi šele uspevale, če bi bila reka čista!

Dve manjši rdečepikici, okoli 25 cm, sta plavali pod gladino in kazali znake zanimanja za zračno hrano. Na eni izmed palic smo navezali suho muho, posnetek levinke v olivni barvi in z mikami v sivih in rjavkastih odtenkih. Eleganten in za reko Mežo razmeroma dolg met, okoli

Na Meži smo se za to muho odločili povsem naključno in z njo ujeli kar nekaj lepih potočnih postrvi, ki so merile dobrih 40 cm.

deset metrov vrvice v zraku, jo je izstrelil na oddaljeno gladino. V roku dveh ali treh minut smo ujeli obe postrvi. Nato smo znova navezali olivni posnetek ličinke in ponavljali kratke mete, držali stik s predvico in oprezali za prijemom. Z eno in isto muho smo ujeli še kakih 6 ali 7 rib in ob enih popoldne končali z ribolovom. Strinjali smo se, da je bilo prekrasno!

Vtisi

Če odmislimo zelo onesnaženo vodo, po reki se namreč še vedno pretakajo velike količine fekalnih odpadkov in fizičnih odpadkov, je Meža zelo dober salmonidni revir, primeren predvsem za ljubitelje ličinkarjenja in potočnih postrvi. Kakovosten ribolov pa ne bo vse, česar boste deležni na Koroškem. Deželno zaznamujejo prijazni in srčni ljudje, mirna narava in okusna alpska kulinarika. Po uspešnem ribolovu se ustavite v kateri izmed lokalnih gostiln ali turističnih domačij in si privoščite govejo in divjačinsko salamo, domač črn! kruh, kislo mleko, ajdove žgance ... Pa kaj bi pisali o tem. Po izdatni malici okusnih dobrot s slovenskega podeželja se vam bo nato oko spočilo ob pogledu na žametne travnike in temne gozdove Strojne, Uršlje gore in Pece. Vedute, zlasti jesenske, so na Koroškem sanjske.

Pri ocenjevanju se je revir 3 med Mežico in Prevaljami, koder smo lovili, dobro izkazal. Dobil je 28 točk (od 42 mogočih) in lepo končno oceno 3,75 zvezdice. Med našim obiskom je bila voda ravno pravšnja in postrvi so prijemale druga za drugo. Izbira umetne muhe niti ni bila tako zelo pomembna, odločilnejši je bil pretok reke, ki je bil malenkost nad običajnim. Glede na napisano vam toplo priporočamo ribolov v spomladanskih in nato znova v jesenskih mesecih, ko je struga dovolj vodnata.

Ko boste načrtovali pot v deželo kralja Matjaža, s seboj nikar ne pozabite vzeti ribiške palice. Dostop do Meže je odličen in potočnih postrvi je v njej dovolj. Vzemite še polno škatlico umetnih muh, med njimi ne sme manjkati vaših priljubljenih posnetkov ličink, in uživajte boste. Dober prijem!

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Okolica revirja 3 je večinoma mirna in obdana z gozdom. Po strugi so posejani balvani, ob katerih se skrivajo potočne postrvi in šarenke. Na Meži bodo na najbolj prišli svoj račun ljubitelji ličinkarjenja.

Jutro vročega dne

Dnevi v letošnjem juliju so bili presneto vroči in visoke dnevne temperature niso prizanašale ne ribičem ne ribam. Večinoma nizek vodostaj je botroval, da se je voda nekoliko ogrela tudi v rekah, ki slovijo kot mrzle. Sava sicer ni bila topla, a brodenje po njej z golimi nogami vseeno ni bilo neprijetno, prej obratno. Stanje sem nekajkrat s pridom izkoristil in se brez škornjev, obut v plavalne copate, odpravil raziskovat reko na mesta, kamor drugače ne morem. Spoznanja mi bodo koristila za dneve visoke vode, ko podvodne skale niso vidne s prostim očesom.

Ribam se še ni godilo slabo. Živahno so se hranile in od časa do časa se je katera pognala iz vode. V glavnem podusti, kleni in mreene, vmes pa še kakšna postrv. Povsem drugače pa je bilo v tistih peklenskih dneh na manjših potokih, kjer je bil v strugah ponekod še komajda minimalen pretok vode in se je že bližal kritičnemu. V RD Dolomiti smo v povezavi s tem opravili interventni izlov rib v potoku Glinščica. V vročem in soparnem popoldnevu zadnje tretjine julija smo na izbranem odseku izlovili predvsem veliko večjih in manjših klenov in jih prenesli v predele, bogatejše z vodo.

V tistih pasjih dneh se ribolovu seveda nisem odpovedal. Čakanje na prijem pa sem vseeno omejil na zgodnje jutranje in dopoldanske ure, ko je bilo bivanje za vodo še kolikor toliko znosno. Ob reki, kot je Sava, brez težav najdem prostore, na katerih bi lahko preživel dan, saj so brežine bogato zarasle in ponekod nudijo hladno senco ves dan, svoje pa naredi še reka sama.

Nekoliko sem kolebal le med muharjenjem ali beličarjenjem in na koncu sem izbral slednje. Ribolov z obtežilnikom na dnu omogoča razmeroma sproščen ribolov v senci. Za ciljno ribo sem si izbral mreeno, glede na vabo, ki sem jo uporabil, pa sem lahko pričakoval tudi klene. Le-te pravzaprav lahko pričakujemo vedno, saj ni vabe, ki jih ne bi zanimala.

Ribe

Poleti se mreene še najraje zadržujejo v predelih rek, kjer je voda bogatejša s kisikom. To so plitvejši prelivni z močnejšim pretokom prek drč in slapov, kjer se voda še dodatno bogati s kisikom. Tam, kjer je to mogoče, jih je pravi užitek gledati, kako obirajo kakšno večjo skalo, okoli katere se lomi močan rečni tok. Nema-lokrat jih lahko vidimo v plitvi vodi povsem ob bregu, kjer med kamni stikajo za ličinkami in drobnimi rakci.

Mreene so plašne ribe, a precej manj kot kleni. Če klena splašimo, se zlepa ne bo vrnil, kaj šele, da bi se brezskrbno hranil. Če pa splašimo mreene, se dokaj hitro znova umirijo. Še najbolj se ustrašijo padca predmeta v vodo. Mreene se umaknejo, medtem ko se klen ne more upreti

Sonce je že obsijalo nasprotni breg, ko sem na rob močnejšega curka mrenam ponudil kocko sira. Preostalo mi je le še pozorno spremljanje vrha palice.

Prijem mreene je silovit in brezkompromisen. Zapeta se srčno bori, zato naj bo pribor temu primeren.

Po nekaj silovitih pobegih se je borbena mreena vdala v plitvini. Ko sem jo zajel v podmetalko, sem ji odpel trnek in jo pustil počivati nekaj minut.

radovednosti in bo prišel pogledat, kaj je padlo v vodo. Če torej mren le ne plašimo preveč, se z veseljem predajajo prehranjevanju.

Vaba

Tipične vabe za ribolov mreene v tem letnem času in na sploh so sir, mesni zajtrk in moja klasična ponudba boljja, zavitega v hranljivo testo. Tokrat sem najprej poskusil s sirom, preostali vabi pa sem imel s seboj bolj za rezervo. Glede

sira nisem posebno izbirčen, naj bo le iz serije trdih ali poltrdih, kot so čedar, ementaler, bohinjki in tolminski sir, grojer, gavda, edamec in podobni.

Mreene ponudbe sira po večini ne zavračajo ne pozimi ne poleti. Preveč ga imajo rade in slej ko prej jih »nos« pripelje do njega. Tako s sirom kot tudi z mesom lahko uspešno lovimo mreene le z vabo na trnku, precej uspešnejši pa bomo, če si pri ribolovu pomagamo s krmilnikom. Lahko ga napolnimo samo

s sirom ali mesom ali pa kombiniramo drobne kockice mesa ali sira s praškasto krmo. Velika količina razpršenih delcev krme hitreje vzpodbudi mrene do hranjenja tudi, ko so precej dolvodno od izvora. Če imamo še nekaj sreče, bo med ulovom tudi kakšna kapitalna riba. S to možnostjo moramo pri ribolovu mren vedno računati, zato naj bo oprema raje robustnejša kot ne.

Predkrmljenje

Predkrmljenje je eden tistih dejavnikov, ki lahko povprečen ribolov spremeni

h kolesu tako, da se med vožnjo ne bi poškodovala.

S kolesom se odpravim na ribolov na znana in bolj ali manj lahko dostopna ter ne preveč oddaljena območja. Vlačenje kolesa skozi gosto obrežno grmičevje si težko predstavljam (čeprav sem že poskusil tudi to avanturo), zato se odkrivanju novih ribolovnih mest s kolesom, obloženim z ribolovno opremo, najraje izognem. Pri ribiškem kolesarjenju, še posebno, če se odpravimo dlje, imejmo vedno s seboj rezervno zračnico in orodje za zamenjavo, saj nekaj desetkilometrsko

na enem koncu ali pa na obeh. Krmi za lov s krmilnikom dodamo nekaj krme, ki je namenjena lovu v tekoči vodi in je bolj lepljiva – voda jo bo počasneje izpirala iz krmilnika.

Medtem ko je krma vpijala vodo, sem del sira narezal na drobne kockice (približno 5 x 5 mm) in jih kasneje dodal h krmi. Kocko sira, velikosti kakih 1,5 x 1,5 cm, sem prebodel z iglo za natanjanje vabe in jo namestil na lasek. Sir in meso lahko namestimo tudi neposredno na trnek. Izbor je odvisen od okoliščin in tehnike ribolova. Če lovim s kotalje-

Slaba 2 kg težka mrena. Po fotografiranju je hitro zaplaval nazaj v Savo. Sledilo ji jih je še šest in manjši klen.

v odličnega. Če je možnost, potem izbrani predel krmimo že nekaj dni pred ribolovom. Za krmo uporabimo brikete, kuhano konopljo, koruzo, bojlje in tako naprej. Ribe s tem navadimo na krmo in hranjenje na določenem predelu.

Če za tako obliko predkrmljenja nimamo možnosti, pred začetkom ribolova mesto ribolova nakrmimo s pomočjo večjega krmilnika ali pa s krmospustom (bait dropper). Večji krmilnik napolnimo s krmo, ga vržemo v vodo in ga tam pustimo, dokler se ne sprazni. Postopek ponovimo nekajkrat. Med koncem krmiljenja in začetkom ribolova naj mine (če zdržite ...) kake pol ure. Vsekakor je priporočljivo dati ribam nekaj časa, da dobijo zaupanje v krmo in se začnejo sproščeno hraniti. Posebno mrene so pri tem zelo živahne, kar je hitro mogoče opaziti na palici. Medtem si pripravimo palico, predvrnico, postavimo vabo na trnek in podobno.

Ribolov

Zjutraj mi je pripenjanje torbe na prtljažnik kolesa vzelo nekaj časa. To sem počel nazadnje pred kakim letom in pol in pozabil, kako moram vse zložiti, da me med vožnjo ne bi kaj oviralo. Predvsem palico sem moral privezati

Nadomestni vabi: meso iz konzerve in bojlji s testom

Najprej sem v vodo za predkrmljenje nekajkrat vrgel večji krmilnik, poln sipke krme z dodatkom drobnih kockic sira. Pri lovu pa sem uporabil manjšega.

Dva načina postavitve kocke sira na trnek: neposredno na trnek in na lasek. Kateri način bomo izbrali, je odvisno od razmer na vodi in tehnike ribolova.

potiskanje kolesa s predrto zračnico ni prav nič zabavno.

Do ribolovnega mesta na senčni strani Save sem imel približno pol ure lagodnega kolesarjenja. Pot večinoma poteka naravnost in navzdol (nazaj grede navzgor ...), tako da nisem imel večjih kondicijskih zapletov. Najprej sem zamešal primerno količino praškaste krme, namenjene ribolovu s krmilnikom. Kaj je primerna količina, ne morem reči na splošno, saj se glede tega odločam na kraju samem; odvisna je od razmer na vodi, načina ribolova itn. Sam se trudim, da je ne naredim preveč, a četudi, to ni težava. Izbrana krma vsebuje poleg drobnih delcev še drobljeno konopljo in brikete. Vodo sem dodajal previdno in postopoma, vse dokler ni nastala primerna navlaženost krme, ki se mora lepo sprjeti v čvrsto kepo, obenem pa ob pritisku razpasti v sestavne dele. Pomembno je, da krma začne izpadati iz krmilnika šele takrat, ko ta doseže dno. Pri tem lahko precej poizkušamo z obliko krmilnika in sestavo krme. Če želimo, da voda počasi spira delce iz krmilnika, bomo izbrali takega, ki ga lahko zapremo

njem ali prek prsta na dotik, potem vabo postavim na trnek tako, da je le-ta skrit v njej. Lov s kotaljenjem vabe po dnu je zelo uspešna tehnika ribolova mrene, ki terja veliko pozornosti in ribičeve aktivnosti ves čas ribolova. Ker se vaba kotali po dnu, je bolje, da je trnek pokrit, saj bi se v nasprotnem primeru zapenjal za dno in se tako hitro skrhal, lahko pa se zapne tako zelo, da moramo odtrgati celoten sistem. Ko lovim z vabo, ki leži bolj ali manj nepremična na dnu, imam raje ribolov z vabo na lasku. Dozdeva se mi enostavnejši, obenem pa tudi ribam prijaznejši. Predvsem to velja, ko gre za klene, v mešanih revirjih pa tudi za salmonide, kot sta šarenka in lipan, pa tudi potočnica, ki vabo lahko že globoko pogoltnete, preden se to sploh izraziteje zazna na palici. Temu se ne moremo povsem izogniti niti pri ribolovu na lasek, a je tega vseeno neprimerno manj. Vse ribe so večinoma zapete za usta, zaradi česar so manjše poškodbe, odpenjanje pa je enostavnejše.

Prijema mrene skoraj ni mogoče zamenjati s prijemom drugih rib: so odločni, vrh palice se najprej malo strese, že v na-

slednjem trenutku pa se silovito zakrivi proti vodni gladini. Če je mrena prijala vabo na lasku in se pri tem ujela, pritisk na palico ne bo popustil. To moramo vedno upoštevati in če že moramo zapustiti ribolovno mesto, naj bo palica ustrezno zavarovana in vključen prosti tek ali odprta zavora na ribolovnem kolescu. Seveda pa bodimo, če je le mogoče, ves čas ob palici. To je najbolj etično in do rib tudi najbolj pošteno, če smo se jih namenili loviti.

Sonce je že obsijalo nasprotni breg, ko sem na rob lepega tolmuna, ki meji na

ovir, uporabljam vsaj 0,30 mm debel laks z le nekaj tanjšo predvrstico. Z zapeto mreno ni niti najmanjše šale. Že manjša, od 1 do 2 kg, pokaže zelo veliko moč pri pobegih. Zato naj bo poleg primerno nastavljene zavore laks nekaj močnejši. Mren to ne moti, še zlasti ne, če z njim ne pridejo v neposredni stik. Praksa je pokazala, da se mrena (verjetno pa tudi druge ribe) najbolj prestraši stika z nečim, česar ne vidi. To pomeni, da je bolje za glavni laks uporabljati takšnega, ki je bolj viden. Morda je slišati čudno, a ima svojo logiko; pokazalo se je, da mrena

Na prvi prijem res nisem dolgo čakal. Vrh palice se je silovito zakrivil in ostal nihajoč v takem položaju. Če me ne bi bilo poleg, bi palica odletela v vodo, saj se je pritisk nanjo stopnjeval. Brez dvoma mrena! Pograbil sem palico in na drugi strani začutil odločno silo. Močan pobeg v rečno strugo je sprožil zavoro na kolescu. Pomislil sem, da mora biti riba prava mrcina, kasneje pa sem v podmetalko zajel slaba dva kilograma težko mreno. Uf, ti kilogrami! Že nekaj časa si želim ujeti mreno 5 kg ali več. Za kaj takega se bom pač moral ribolovu mren

Ščitnik za vabo

Drobni predmet, ki ga uporabimo predvsem takrat, ko na lasek navezujemo mehkejšo vabo – meso iz konzerve, sir in tudi boljji – preprečuje tankemu lasku, da bi se zarezal v vabo. Lahko ga kupimo v ribiški trgovini ali pa si ga izdelamo

sami. Izdelava je nadvse preprosta. Potrebujemo le plastično cevčico, vžigalnik in olfa nož. Cevčico na enem koncu previdno raztalimo nad plamenom vžigalnika in jo hitro pritisnemo ob trdo podlago, da se njen rob razširi navzven v trobentasto obliko. Poševno odrežemo kakšen centimeter dolg konček cevčice in to je to.

Mrene se pogosto prehranjujejo v plitvinah tik ob bregu, kjer iščejo ličinke vodnih žuželk, drobnih rakcev in drugo.

večji curek, vrgel prve tri polne krmilnike in pustil, da so se spraznili, potem pa sem namestil še predvrstico z vabo. Predel je bogat z ribami. Pogoste so podusti, platnice, klenci in mrene. Če se v času bistre in nizke vode, skriti za obrežnim drevesom, umirimo, jih lahko lepo opazujemo s pomočjo polaroidnih očal.

Ko je krmilnik padel na dno, sem palico postavil na stojalo v poševni položaj, narahlo napel laks in sedel na bližnjo skalo. Če so mrene v bližini, navadno hitro reagirajo. Za lov mren, posebno v vodi, kjer je veliko večjih skal ali drugih

laks, ki ga dobro vidi, prej poveže z vejico ali travo kot pa z lovnim sistemom in nevarnostjo. Mirno in neboječe plava ob njem, pri dotiku pa se ne splaši.

Ravno tako je ugotovljeno, da je pri ribolovu mren s pomočjo krmilnika bolje uporabljati daljše predvrstice. Čeprav sem sam že ujel mrene tudi na kratke predvrstice, vseeno raje uporabljam vsaj 40 do 50 cm dolge. Tako je vaba v vodi toliko oddaljena od krmilnika, da mrene čim manj prihajajo v stik z njim. Nekateri uporabljajo tudi meter in več dolge predvrstice.

bolj posvetiti in se zbrati več potrpljenja. Takšne rečne orjake je treba izvohati in potem je verjetno zadeva dosti lažja.

Mreno sem rešil trnka in jo kar v podmetalki pustil v vodi, da si je odpočila, medtem pa sem pripravil fotoaparata. Po fotografiranju sem jo hitro izpustil nazaj v vodo. Mrene so srčni borci; pogosto dajo vse od sebe, da bi se rešile trnka. Zato je pomembno, da mreni damo najprej nekaj minut, da se v vodi odpočije, preden jo spustimo nazaj.

Potem sem ponovil vse kot na začetku. Na prijem pa nisem čakal niti minuto. Nekoliko večja mrena mi je podobno kot prva nudila obilo veselja s svojimi silovitimi pobegi. A trnek se je dobro držal v mesnati ustnici. Trnki naj bodo izdelani iz debelejših žice in velikosti od 8 do 12 ter čim ostrejši. Glede ostrine ne sme biti nobenega kompromisa. Po vsaki ujeti ribi ali zgolj menjavi vabe je treba preveriti ostrino trnka. Sam ga takoj zamenjam, če je zgolj malenkost izgubil na ostrini. Trnki so razmeroma poceni potrošni material, predvsem pa tisti del pribora, pri katerem nikakor ne gre varčevati.

Do enajste ure, ko sem počasi pospravil, sem uspel ujeti sedem mren in enega manjšega klena. Domov grede sem tisti klanec premagal brez težav. Nekaj je k temu prispevalo redno spremljanje prenosov kolesarske dirke po Franciji, ki je potekala ravno v tistih dneh, nekaj pa občutek, da sem tokrat na ribolovu naredil vse kolikor toliko pravilno ali pa se mi je zgolj posrečilo. Ni pomembno! Jutri bo novo jutro.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

LOV RIB Z UMETNO MUHO

Peto mesto slovenske reprezentance

Letošnje, že 35. Svetovno prvenstvo v lovu rib z umetno muho (SP LRM) je tokrat potekalo v Bosni in Hercegovini v času od 16. do 21. junija. Središče dogajanja je bilo mesto Jajce, tekmovanja pa so potekala v petih etapah: na rekah Pliva, Vrbas, Sana, Sanica in Plivskem jezeru.

Tekmovanja se je udeležilo 27 petčlanskih ekip in nekaj posameznikov iz vsega sveta, skupaj 141 tekmovalcev. Med njimi je nastopila tudi slovenska reprezentanca.

Poleg nekaterih novih držav udeleženk, kot je npr. Mongolija, so se prvenstva udeležile vse države, ki imajo zgodovinsko tradicijo na tem območju in v tekmovalnem pomenu pomenijo vrh svetovnega lova rib z umetno muho, kot so Anglija, Francija, Italija, Španija, Poljska, Češka, ZDA itn.

Samo prvenstvo se je za slovensko ekipo začelo zelo dobro, saj smo se na vsesplošno presenečenje ob koncu prvega tekmovalnega dneva uvrstili na peto mesto, vsi naši tekmovalci pa so bili uvrščeni med 45 najboljših posameznikov.

Drugi tekmovalni dan je postregel z zares dobrim uspehom naše ekipe, ki se je uspela prebiti celo do četrtega mesta in vse je kazalo, da se nam obeta celo medalja, saj so bile razlike med najvišje uvrščenimi razmeroma maj-

Zahvaljujemo se vsem sponzorjem, ki so celotni reprezentanci in tudi posameznikom podarili sredstva, ki so pripomogla k boljšim pripravam ter rezultatu:

- generalnemu sponzorju, španskemu proizvajalcu muharske opreme Maxia Rods,
- RD Ljubno,
- Zavodu za ribištvo Slovenije,
- RD Mozirje,
- RD Tolmin,
- RD Radovljica,
- RD Bled,
- RD Bistrica Domžale,
- trgovini Kostevc,
- trgovini Šport Danilo,
- avtoprevoznikstvu Boštjan Babič,
- podjetju DVD Fly
- podjetju Top Dom
- podjetju Konus Konex
- podjetju Ferolin
- podjetju Mital
- podjetju Roboteh
- podjetju DBSS
- podjetju Fortis
- podjetju Duler
- podjetju TDM
- Osnovni šoli Dob

Rezultati naših tekmovalcev, posamezno:

- 16. mesto Aljoša Crkvenjaš
- 23. mesto Armin Vodopivec
- 35. mesto Dejan Ambrozič

- 44. mesto Jure Osolin
- 61. mesto Matej Zlodej

in skupaj ekipno:

- 1. mesto: Španija
- 2. mesto: ZDA
- 3. mesto: Bosna in Hercegovina
- 4. mesto: Francija
- 5. mesto: Slovenija
- 6. mesto: Italija
- 7. mesto: Poljska
- 8. mesto: Portugalska
- 9. mesto: Anglija
- 10. mesto: Češka
- 11. mesto: Črna Gora
- 12. mesto: Srbija
- 13. mesto: Finska
- 14. mesto: Belgija
- 15. mesto: Slovaška
- 16. mesto: Irska
- 17. mesto: Australija
- 18. mesto: Škotska
- 19. mesto: Norveška
- 20. mesto: Hrvaška
- 21. mesto: južna Afrika
- 22. mesto: Latvija
- 23. mesto: Luxemburg
- 24. mesto: Nizozemska
- 25. mesto: Kanada
- 26. mesto: Mongolija
- 27. mesto: Švedska

Slovenska reprezentanca v postavi (z leve, spredaj): Aljoša Crkvenjaš, Matej Zlodej, Dejan Ambrozič, Armin Vodopivec; (z leve, zadaj) Jure Osolin, Danilo Bižal.

hne. Dramatičnost se je stopnjevala vse do tretjega, zadnjega dne prvenstva, ko je slovenska reprezentanca po prvi etapi padla za nekaj mest, nato pa v zaključku, ob neverjetni borbenosti članov ekipe, zasedla odlično peto mesto.

Le malce sreče je zmanjkalo, da bi osvojili katero od medalj, morda ena ujeta riba na jezeru ali pa kakšna več na tekočih vodah. Kljub temu je bilo veselje nad doseženim mestom veliko, saj je bil v dolgoletnih nastopih naše reprezentance na svetovnih in evropskih prvenstvih to drugi najboljši nastop po zmagi na EP 2006 v Sloveniji. Dejstvo, da so se nekatere tradicionalno najboljše reprezentance sveta uvrstile za Slovenijo, daje veliko upanje in voljo, da se bodo tovrstne uvrstitve nadaljevale tudi v prihodnje.

Izbira novega trenerja in uvrstitev novih mladih članov v reprezentanco se je že takoj pokazala kot zelo dobra odločitev. Ob predanem delu trenerja in timskim delom celotne ekipe, ki je složno delala predvsem na ekipnem uspehu, se slovenskemu tekmovalnemu muharjenju kaže svetla prihodnost – če bodo le sredstva to dopuščala, saj so startnine na tekmovanjih tega ranga zelo visoke (6.000 do 8.000 evrov), finančne zmogljivosti pa tradicionalno premajhne.

Vsekakor velja pohvaliti Ribiško Zvezo Slovenije za vso koordinacijo pri nastopu reprezentance in osebnemu pomoč predsednika Miroslava Žaberla, ki se je v imenu RZS in na povabilo organizatorja prvenstva tudi udeležil.

*Vodja reprezentance
Danilo Bižal*

LOV RIB S PLOVCEM

Deseti Pokal Donava-Jadran Sloveniji

RD Ptuj je na željo športnotekmovalne komisije RZS prevzela organizacijo mednarodnega članskega tekmovanja v lovu rib s plovcem (LRP) za izvedbo desetega pokalnega tekmovanja Donava-Jadran, ki je potekalo 11. in 12. julija, s čimer so ribiči popestrili tudi praznovanje Mestne občine Ptuj. Tekmovanje povezuje ribiška športna društva predvsem iz sosednjih držav, ki so pred leti delovala v republikah nekdanje Jugoslavije. Pred desetimi leti so bili njegovi pobudniki priznani športni ribiški zanesenjaki: Branko Novak (Slovenija), Vlado Sever (Hrvaška) in Dragan Boškovič (Srbija).

Srečanje ekip in njihovih spremljevalcev na Ptuju se je začelo s petkovim treningom ob ribiškem domu v Rogoznici in ribniku v Prvencih v sosednji Občini Markovci. Nato je sledilo žrebanje lovnih mest za prvi sobotni nastop, nadaljevalo pa s slovesnim odprtjem, ki sta ga skrbno pripravila predsednik RD in organizacijskega odbora Zvonko Petek ter njegov ribiški sodelavec Stanko Žitnik ob pomoči Zvonka Furmana (predsednik ZRD Ptuj), Branka Novaka (glavni sodnik

Zahvaljujemo se donatorjem, ki so bili:

- Pomaranča, d. o. o.
- Združena oskrba
- Vilijem Kramberger, s. p.
- Petlja, d. o. o.
- MZK NOVA, d. o. o.
- FINAKOS, d. o. o.

Pokalni prvak Dušan Horvat je v Prvencih »zajel« težkega krapa.

športnega tekmovanja), Bojana Javornika (delegat srečanja), Janija Sluge (predsednik TK RD Ptuj) in preostalih, ki so poskrbeli za nemoten potek tega mednarodnega športnega dogodka v Sloveniji. Popestrili so ga tudi kulturniki z zanimivim programom.

V vroči julijski soboti in nedelji je na dvodnevem finalnem tekmovanju nastopilo šestnajst ekip s po tremi tekmovalci – dve ekipi iz Bosne in Hercegovine, štiri iz Hrvaške, tri iz Makedonije, po ena iz Slovaške in Srbije ter pet ekip iz Slovenije. Trenerji in vodje ekip ter tudi tekmovalci so že na petkovem treningu spoznali, da ribnika v Rogoznici in Prvencih nudita zelo urejeni tekmovalni trasi in dobro zastopanost vseh vrst krapovcev, saj so na treningu in samem tekmovanju kot za šalo padali osebni rekordi v ulovu

rib, ki so jih ob navdušenju lepega števila gledalcev dosegali tekmovalci iz sosednjih prijateljskih držav.

Večinoma so tekmovalci lovili krape, težke od 1 do 4 kg, vmes so zagrizli tudi tisti bolj previdni od teže 5 pa do 8 kg in celo več. V Prvencih so prevladovali krapji večje teže, v Rogoznici pa za spoznanje lažji, so pa zato ulov popestrile številne babuške, težke 500 g in več.

Nekateri tekmovalci sosednjih držav niso pričakovali, da bo ulov tako številen in predvsem težak, saj so imeli težave s tekmovalno opremo, ki ni zdržala moči krepkih zdravih rib, ki so v času štiriurnega tekmovanja fizično izčrpale kondicijsko slabše pripravljene tekmovalce.

Prvi tekmovalni dan je slovenska

ekipa RD Ptuj zabeležila sanjski rezultat, saj so njeni izjemni tekmovalci Jani Sluga, Matjaž Mesarič in Dušan Horvat z osvojenim prvim mestom v sektorjih A, B in C zmagali ter ob tem prejeli najmanjše mogoče število negativnih točk (NT) 1+1+1=3 in z doseženimi vrhunskimi rezultati ekipno krepko povedli pred tekme iz drugih držav ter izjemno razveselili slovenske navijače. Naši fantje so uspeh ponovili tudi drugi tekmovalni dan, saj so na vročem soncu odlični Ptujčani prikazali izjemno tehniko lova težkih rib in neverjetno fizično vzdržljivost vse do zaključnega sodniškega žvižga. Sodniki so bili po opravljenem tehtanju zaradi bogatega ulova vidno utrujeni, a so kljub temu uspešno in dosledno opravili svoje delo. Na končni ▶

Na slovesnosti ob odprtju je prisotne pozdravil predsednik RD Ptuj Zvonko Petek in med drugim poudaril zadovoljstvo, da pomembno mednarodno športno srečanje poteka v sodelovanju dveh občin (Ptuj in Markovci) in njihovih ribiških društev (RD Ptuj in SRD Markovci), kjer se stanje članstva sicer nekoliko zmanjšuje, a vseeno RD Ptuj združuje 290 športnih ribičev v veri, da se bo številčno stanje povečalo glede načrtnega gospodarjenja z vodami, s katerimi upravljajo in nudijo občanom ribiško razvedrilo. Na koncu je tekmovalcem zaželel veliko športne sreče, vsem pa prijetno počutje na Ptuj.

Miran Senčar, župan najstarejšega mesta Slovenije, je v pozdravnem govoru prisotnim med drugim predstavil pester program kulturnih, športnih in turističnih dogajanj na Ptuj ter na koncu poudaril: »Pester program dogodkov ob občinskem prazniku vsako leto obogatijo člani RD Ptuj s tekmovanjem v lovu rib s plovcem, v katerem se bodo te dni ribiči pomerili v mednarodni konkurenci. V veliko veselje mi je, da člani RD Ptuj gostijo tako pomembno tekmovanje in goste iz tujine. Verjamem, da se boste v našem mestu dobro počutili. Vljudno vabljeni, da si ogledate glavne znamenitosti mesta in spoznate našo bogato kulinariko. Prepričan sem, da vam bo mesto všeč in upam, da se boste z veseljem še kdaj vrnili. Na tekmovanju vam želim čim

Prisotne je pozdravil predsednik RD Ptuj Zvonko Petek.

boljše rezultate, najboljšim pa že vnaprej iskrene čestitke.« Predsednik ribiškega društva Markovci Branko Kostanjevec je med drugim poudaril pomen velikega športnega dogodka v njihovem kraju in pohvalil meddruštveno in medobčinsko povezanost sodelujočih pri izpeljavi mednarodnega tekmovanja.

Dušan Fric, predstavnik četrtne mestne skupnosti Rogoznica, je bil zadovoljen glede na dejstvo, da velik športni mednarodni dogodek poteka v njihovem kraju ter udeležencem zaželel veliko športnih uspehov in dobrega počutja med krajani Rogoznice.

Predsednik RZS Miroslav Žaberl je izrazil zadovoljstvo, da so tudi ribiči s svojo aktivnostjo pripomogli popestriti občinski praznik. Poudaril je pomembnost tovrstnih srečanj z željo, da bi tra-

Stanko Žitnik, glavni povezovalac in animator, je s svojo duhovitostjo popestril športni dogodek.

dicionalno pokalno tekmovanje v LRP Donava-Jadran živelo tudi v prihodnjih letih. Ob tem je tekmovalcem zaželel čim bolj nemirne plovčke in odprl že omenjeno tekmovanje.

Slovesnost sta uspešno povezovala Petra Kužnik (napovedovalka Radija Ptuj) in »ribiški napovedovalec« Stanko Žitnik, ki je na zaključnem dejanju ostal brez Petre, a je s šaljivim povezovanjem razvedril utrujene tekmovalce in njihove spremljevalce ob prejemanju zasluženih pokalov, medalj ter spominskih priznanj pozornih organizatorjev s Ptuja.

Da je vse napisano tudi posneto, je zasluga nekdanjega dolgoletnega tekmovalca in gospodarja RD Ptuj – tokrat v vlogi kamermana – našega ribiškega prijatelja Srečka Lebna.

Sodniška trojka (z leve): Damjan Mesarič, Branko Verdenik in Branko Novak pri tehtanju rib

Z leve: Zlatko Žerak, delegat tekmovanja Bojan Javornik in Zvonko Petek so namenili vso pozornost izračunu končnih rezultatov.

Trikratna srbska prvakinja (članice), 25-letna Katarina Pavlović, prejema čestitke in pokal za izjemen nastop.

izračun doseženih rezultatov, ki ga je v prisotnosti delegata in organizatorja tekmovanja dosledno opravil Zlatko Žerak, ni bilo pripomb.

Po dvodnevem tekmovanju so Ptujčani dokazali, da so upravičeno veljali za glavne favorite za osvojitev Pokala Donava-Jadran tako v ekipni kot posamični konkurenci, saj so s težo 281.760 g ujetih rib skupno prejeli le 12 NT. Ptujčani so imeli za doseg prvega mesta močnega tekmeca v odlični ekipi Ribolovac-Šumadija iz Srbije, ki je prejela 25 NT in z 253.400 g ujetih rib in osvojila drugo mesto. Enako število NT so z manjšo težo (226.060 g) ujetih rib prejeli tekmovalci najuspešnejše ekipe

Hrvaške, SRD Varaždin-Interland, kar jim je prineslo tretje mesto. Četrto je pripadlo ekipi Slovaške s prejetimi 35 NT in 205.750 g ujetih rib, peto slovenski ekipi RD Majšperk (37,5 NT in 171.380 g ujetih rib), šesto ekipi Prelog Glavatica (40 NT in 169.300 g ujetih rib) iz Hrvaške, sedmo ekipi RD Radeče Timar (47 NT in 168.170 g ujetih rib) iz Slovenije, osmo ekipi Bjelka SME – Sunja (57 NT in 143.730 g ujetih rib) iz Hrvaške, deveto ekipi RD Celje (58 NT in 123.920 g ujetih rib), deseto ekipi RD Radgona (62 NT in 128.660 g ujetih rib), enajsto ekipi Pčinja Kumanovo (62 NT in 121.630 g ujetih rib), dvanajsto ekipi Vardar

Maroš iz Skopja (65 NT in 110.690 g ujetih rib) – obe iz Makedonije, trinajsto ekipi Rudar Kreka (66 NT in 107.900 g ujetih rib) iz BiH, štirinajsto ekipi Jelaj Tešanj (67 NT in 119.840 g ujetih rib) iz BiH, petnajsto ekipi Bistron – Strumica (69 NT in 110.770 g) iz Makedonije in šestnajsto ekipi Udica – Donji Miholjac (88 NT in 63.270 g ujetih rib) iz Hrvaške.

V konkurenci posameznikov je naš priznani dolgoletni športni tekmovalac, trener, vodja, in naš dobri ribiški prijatelj s Ptuja, zdaj že veteran Dušan Horvat z izjemnim občutkom za utrujanje velikih krapov osvojil Pokal Donava-Jadran. Dušan je tako kot Jani

in Matjaž prvi dan gladko zmagal, drugi dan pa osvojil odlično drugo mesto in z dvodnevним izkupičkom 3 NT postal prvo ime tekmovanja, saj je na športnem prizorišču v Prvencih ujel 123.360 g rib, za kar je bil nagradjen s čudovitim pokalom v trajno last. Le ena točka je oddaljila edino predstavnico nežnejšega spola, petindvajsetletno izjemno srbsko tekmovalko Katarino Pavlović (ribiško ime Kača) iz Kragujevca (OOSR Šumadija), ki je z odličnimi nastopoma prejela le 4 NT in za tekmovalko z neverjetno težo 99.520 g ujetih rib razen prvaka Dušana premagala vse preostale (47) moške nasprotnike in osvojila drugo mesto. Tudi Jani Sluga (RD Ptuj), ki po mnenju številnih tekmovalcev sodi na samo čelo uspešnih krapolovcev, je prejel le 4 NT in bil s Katarino točkovno izenačen, a mu je žreb v obeh tekmovalnih dnevih namenil ribnik Rogoznica, v katerem so ulovi manjše teže in je s 56.570 g »ulovil« tretje mesto. Izjemni Matjaž Mesarič (RD Ptuj) je s 5 NT in težo 101.800 g osvojil nevhvaležno četrto mesto in bil zelo blizu prvemu mestu. Peto mesto je osvojil najuspešnejši hrvaški tekmovalec Kristjan Kosmačin – SRK Varaždin, s 5 NT, kot naš Matjaž, toda z manjšo težo ulova – 71.660 g rib, šesto mesto je zasedel Ivica Bonino (6 NT in 99.440 g) ŠRD Varaždin (Hrvaška), sedmo František Monaši (6 NT in 94.080 g) Slovaška, osmo Elvis Gajzer (6,5 NT 71.300 g) RD Majšperk, deveto Marko Roksič (7 NT in 114.580 g)

Zmagovalna ekipa RD Ptuj (z leve): Dušan Horvat, vodja Jernej Horvat, Matjaž Mesarič, Jani Sluga, zadaj predsednik Zvonko Petek, z zaslužnimi priznanji.

Ribolovac Šumadija (Srbija), deseto Alen Perko (9 NT in 54.830 g) Prelog Glavatica (Hrvaška), enajsto Egidij Knez (10 NT in 73.160 g) Radeče Timar, dvanajsto Željko Mavrič (10 NT in 70.480 g) Radgona itn.

Otvoritveno slovesno dejanje sta uspešno povezovala gdč. Petra Kužnik (napovedovalka Radija Ptuj) in »ribiški napovedovalec« Stanko Žitnik, ki je na zaključnem dejanju ostal brez Petre, a je s šaljivim povezovanjem razvedril utrujene tekmovalce in njihove spremljevalce ob prejemanju zaslužnih pokalov, medalj ter spominskih priznanj pozornih organizatorjev s Ptuja.

Da je vse napisano tudi posneto, je zasluga nekdanjega dolgoletnega tekmovalca in gospodarja RD Ptuj – tokrat v vlogi kamermana – našega ribiškega prijatelj Srečka Lebna.

Ob slovesu so si ribiči držav udeleženk mednarodnega športnega tekmovanja v prijetnem prijateljskem vzdušju zaželeli srečno pot domov ter ponovno snidenje v prihodnjem letu v eni od sosednjih držav na enajstem Pokalu Donava-Jadran.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

LOV RIB Z UMETNO MUHO

Do konca je še vse mogoče

V nedeljo, 5. julija, je na Kamniški Bistrici potekala četrta tekma za Državno prvenstvo članov v lovu rib z umetno muho (DP LRM). V ligi letošnje tekmovalne sezone tekmuje 48 registriranih tekmovalcev iz desetih ribiških družin.

Po izredno vročem vremenu je bila bistra in hladna reka prava osvežitev. Domača ribiška družina se je izredno potrudila, odlično pripravila tekmovalno traso, pa tudi ulov je bil zadovoljiv. Tokrat so presenetili tekmovalci iz Novega mesta, in prepričljivo osvojili prvo mesto, zmagovalec pa je bil njihov tekmovalec David Župevc.

Krki dobili Mariborčani, med posamezniki pa Danilo Bižal iz Medvod. V drugi tekmi, ki je bila na Sori, so zmagali Blejci, med posamezniki pa prav tako Blejčan Jure Osolin. Tretjo tekmo na Koroškem sta dobila ekipa RD Mozirje in njihov posameznik Besim Jusič.

Tudi rezultati, ki so jih naši reprezentanti dosegli na svetovnem prvenstvu v Bosni in Hercegovini, kažejo (5. mesto ekipno med 27. reprezentancami), da v Sloveniji imamo dobre muharje in tekmovalce in da se nam ni treba bati za obstoj tekmovalnega muharjenja.

Prvenstvo se bo nadaljevalo v septembru. Po prvem spomladanskem delu so ekipno v prednosti tekmovalci

Medvod, tesno za njimi pa tekmovalci iz Mozirja, Novega mesta. Iz ozadja bodo ekipni naslov naskakovali odlični tekmovalci z Bleda, pa nepredvidljivi Bohinjčani in Mariborčani. Tudi v posamezni konkurenci bo še zelo napeto, razlike med vodilnim Zlodejem, drugim Župevcem in tretjim Bižalom so izredno majhne. Jesenski tekmi na Hudinji v Celju in Savinji v Mozirju sta zelo zahtevni in vse je še mogoče, predvsem pa bosta veliko vlogo odigrala žreb lovnih mest ter odbitek najslabše tekme med posamezniki.

Prvenstvo je in bo zanimivo do zadnje tekme kot že dolgo ne.

Drago Ornik

Trenutno je na prvem mestu ekipa RD Medvode v sestavi Edo Januš, Aljoša Crkvenjaš, Marjan Kolar in Danilo Bižal.

Vodilni med posamezniki: Matej Zlodej, RD Bled

Letošnje državno prvenstvo je zelo izenačeno, kar dokazujejo tudi rezultati, saj so bili na dosedanjih štirih tekmah štirje zmagovalci. Ekipno so prvo tekmo v Novem mestu na

LOV RIB Z UMETNO MUHO

Rok Svetec ponovno državni prvak

Letošnjega, četrtega državnega prvenstva v lovu rib z umetno muho (DP LRM) za mlajše kategorije (U-18) se je udeležilo sedemnajst tekmovalcev iz sedmih ribiških družin. Glede na razširjenost muharjenja pri nas v Sloveniji občutno premalo.

Tekmovalna podkomisija za lov rib z umetno muho je letos razpisala šest tekem v treh terminih. Tako sta bili v vsakem terminu dve tekmi, dopoldanska in popoldanska. Kot doslej je bila prva tekma na stoječi vodi – na ribniku pri ribiškem domu Ljubno. Objekt je lepo urejen in primeren za tekmovanje mlajših članov. Najuspešnejši so bili domači tekmovalci in zasedli prvi

drugim mestom ter ogrozila vodstvo lanskega zmagovalca. Le malenkosti so odločile in novi-stari državni prvak Rok Svetec iz Koroške RD je zmagal z 11 točkami (trikrat prvo mesto, tretje in peto mesto, v vseh tekmah je ujel 41 rib). Drugi je bil Tilen Zamernik iz RD Ljubno, ki je zbral prav tako 11 točk (enkrat prvo mesto, trikrat drugo in enkrat četrto mesto, ujel pa

je 32 rib) in tretji Luka Pesjak iz RD Sevnica z 18 točkami (enkrat prvo mesto, enkrat drugo in trikrat peto, ulovil pa je 26 rib).

Mladičiči so pokazali zadovoljivo znanje in spretnost in upamo lahko, da se bodo razvili v odlične tekmovalce, ki bodo nasledili uspešnost na tekmovanjih pri nas in v tujini. Ob vse večji podpori matičnih ribiških družin

Rok Svetec, državni prvak v lovu rib z umetno muho v kategoriji U-18

Udeleženci DP LRM v kategoriji U-18

dve mesti. Zmagovalec prve tekme je bil Tilen Zamernik. Na popoldanski tekmi, ki je bila na reki Šavinji, je bil najuspešnejši lanski državni prvak Rok Svetec. Naslednja kroga državnega prvenstva je gostila Koroška RD na reki Meži. Tokrat se domačin Rok ni dovolil presenetiti: prepričljivo je zmagal v obeh tekmah. Tako je v skupnem seštevku povečal svojo prednost do že skoraj nedosegljive. Vendar pa sta zadnja kroga državnega prvenstva ponudila zelo zanimiv in izenačen boj za državnega prvaka. Kamniška Bistrica je pokazala, da je za ribolov zelo zahtevna reka. Slab dan in nekaj smole pri žrebu ter dve peti mesti Roka Svetca sta izkoristila Tilen Zamernik z drugim in četrtem mestom in še boljši Luka Pesjak s prvim in

Zmagovalci DP LRM (z leve): Tilen Zamernik (drugo mesto), Rok Svetec (državni prvak) in Luka Pesjak (tretje mesto)

in seveda staršev bo novi rod muharjev pokazal, da smo v Sloveniji nadarjeni tekmovalci z veliko željo po dokazovanju in uspehu.

Tekmovanja je uspešno vodil Matelj Zlodej in dokazal, da je z mladimi mogoče kaj narediti, v prihodnje pa vsi skupaj pričakujemo večjo odzivnost in podporo ribiških družin ter še več mladih tekmovalcev.

Drago Ornik

VELENJE

VELENJČANI ORGANIZIRALI TABOR MLADIH RIBIČEV

Stalnica dela je skrb za podmladek

Tabor mladih ribičev, ko le-ti tri dni preživljajo ob vodi, se učijo ribiških veščin in spoznavajo pomen čistega okolja, je stalnica dela RD Velenje. Tokratni tabor je trajal tri dni, z njim pa so v Velenju zaključili aktivnosti, ki so jih pripravili ob 20. juniju, dnevu slovenskih ribičev

Vse aktivnosti so potekale pod skrbnim mentorstvom starejših ribičev. Aleksander Rožman, eden izmed njih, je v delu in prenašanju znanja in veščin nanje užival prav tako kot otroci. Med njimi je bila ribička, desetletna Aleja

več. Nekateri se za podaljšanje članstva odločijo kasneje, v času, ko je ob vodi najbolj živo.

Okoliš, s katerim gospodarijo velenjski ribiči, je velik; zajema Škalsko jezero, ki meri 16 hektarjev, Velenjsko

Deklica je ujela zlato ribico: Aleja Kumer, Aleksander Rožman, Jože Šumah.

Bo šlo? Andrej Tunanović.

Za zaključek tabora so pripravili tekmovanje.

Kumer, ki se že od malega zgleduje po dedku. »Ko sem enkrat videla, kako lovi ribe, se mi je zdelo tako 'fajn', da sem si zaželela, da bi tudi mene naučil.« Z njim je skoraj vsak dan ob vodi. Tabora se je letos udeležila drugič. »Učimo se, kako navezati trnke, kako pravilno metati, loviti ...« Aleja to obvlada, ribe pa jo imajo očitno tudi rade. Vedele so, da bo vse androge, rdečeočke, rdečeperke, zelenke, ostrize ..., ki so se ujele na njeno vabo, vrnila vodi. Osemletni Andrej Tunanović je bil na taboru prvič. »V moji družini so vsi ribiči, razen mame. Zdaj to postajam tudi jaz,« je povedal ponosno.

Tabor je tudi ena od oblik, s katero želijo v RD Velenje pomladiti svoje vrste. Tako kot v Sloveniji je namreč tudi pri njih povprečna starost ribičev več kot petdeset let, pravi predsednik Jože Šumah, ki je budno spremljal dogajanje v taboru in ob vodi. Družina trenutno šteje 136 članov, proti koncu leta jih bo

jezero, ki meri 132 hektarjev, in reko Pako od izvira do mostu pri Esotechu ter gojitvene potoke. Koliko rib plava v teh vodah, ni znano, znano pa je, koliko jih ribiči vložijo vanje in koliko jih izlovijo. »Vložimo od tri do tri tone in pol rib. Po statistiki je od tega tona in pol do dve izlova. Nekaj rib naravno premine, nekaj jih poberejo krivolovci, nekaj pa pojedjo plenilke – som, smuč in ščuka,« je povedal Šumah.

Prva naloga ribičev pa ni ribolov, ampak varstvo narave. »Ribiči smo varuhi narave. Če ne bomo imeli čistih voda, ne bomo imeli česa loviti in s čim gospodariti,« je jasen predsednik.

Že prej, ko je ob 25. maju vseh šest velenjskih osnovnih šol pripravilo športno olimpiado, so se vanjo na svojstven način vključili tudi ribiči. Območna organizacija Rdečega križa je namreč v njihov dom ob Škalskem jezeru namestila defibrilator, napravo, ki rešuje življenja. Okolica velenjskih

jezer, ne samo Škalskega, je vse leto, posebno pa v lepih poletnih dneh, polna obiskovalcev, sprehajalcev, ljubiteljev narave, rekreativcev, ribičev ..., ki so zdaj zaradi te naprave lahko mirnejši. Če bo kdo potreboval pomoč ob zastoj srca, jo bo dobil hitro. Pomagal bo lahko tudi kdo od učencev, ki so jim prikazali, kako deluje in kako pomembno je, da ljudje vedo, kje je ter da se je tisti, ki bi jo lahko uporabil, ne bo bal uporabiti. »Ob tej priložnosti smo aktivnosti razdelili v dva dela. Predstavniki Rdečega križa so izvedli usposabljanje, predstavniki ribičev pa smo blizu dvestotim učencem predstavili pestrost ribjega življa v vodah, s katerimi gospodarimo in jim pokazali tudi način ribolova, ki ga tu izvajamo,« je zadovoljen dejal predsednik RD Velenje, Jože Šumah. Še zlasti, ker pričakuje, da bo kdo od mladih kdaj kasneje postal njihov član.

Milena Krstič - Planinc

ORMOŽ

Ormoški mladi ribiči v Dravogradu

V soboto, 30. 5. 2015, smo se mladi ribiči iz OŠ Ormož odpravili na pohod v neznane vode – dobesedno. Za nekaj ur smo se namreč na ormoškem ribniku prelevili iz ribičev v prave muharje. Tisti dan smo obiskali Koroško ribiško družino v Dravogradu, kjer smo pod vodstvom spretnih ribičev spoznavali tehniko ribolova z umetnimi muhami. Da ne bo pomote – muhe smo tudi sami izdelali. Najprej smo si po prihodu ogledali ribiški muzej, kjer smo začudeni opazovali, kaj vse je mogoče uloviti z muharjenjem.

Menda je to zelo težko in naporno početje, a se je kmalu izkazalo, da je zelo zanimivo in sproščujoče. Za začetek smo si sami zvezali nekaj muh pod budnimi očmi naših novih mentorjev, ki so nam pokazali in razložili, zakaj se muhe sploh uporabljajo.

Na ogledu ribiškega muzeja

Naše male umetnine

V vodi je najbolj zanimivo.

Predsednik RD Ormož je bil z nami – tudi on zna muhariti in svoje znanje predaja drugim.

Lepe pozdrave iz Meže od članov ribiškega krožka OŠ Ormož.

Praznovanje dneva slovenskih ribičev

Ribiči RD Staža - Sava smo skupaj staknili glave in naredili načrt, kako širši skupnosti Ljubljane prikazati ribištvo ob dnevu slovenskih ribičev. Idej je bilo kar veliko. Nekatere smo uresnili, druge pa si pustili za naslednje leto.

Glede na to, da smo navajeni uporabljati različne oblike hrane, nam v začetku ni bilo jasno, zakaj pri njih nihče ne uporablja koruze, pa črvov in posebnih aromatičnih oblik hrane. Ko smo ugotovili, da bodo naše muhe edina hrane ribam, se je bilo treba še bolj potruditi. Morda pa bomo ribe ujeli le zato, ker bo kakšna muha bolj privlačna? Z umetno muho se namreč posnema naravne živalce, ki so običajna hrana rib – tako so nam razložili. Pri tem nima posebne vloge vonj vabe, aroma, ki jo dodamo, ali kaj podobnega. Vse je odvisno od ribe in ribiča – kdo bo koga?

Po približno uri in pol so nas začeli starejši priganjati, češ: »Kaj se pa obirate? Ribe že čakajo.« In so nas res. Kmalu po prihodu na Mežo smo začeli najprej s hojo po deroči vodi, da smo se navadili nenavadnega potiskanja od strani. Meža nas je

Začeli smo s šolami, ki ležijo v našem ribiškem okolju. Za učence smo konec šolskega leta pripravili izobraževanje s področja ribištva. Povabili smo jih, naj nas obiščejo ob naših ribnikih v Sp. Gameljnah ali ob reki Savi. Hkrati pa smo se dogovorili za sodelovanje v prihodnje, saj je naša prestolnica kandidirala za Zeleno mesto Evrope in ribiči lahko veliko pomagamo šolam pri uresničevanju dejavnosti s področja ekologije – narave, saj so šole vključene v projekt Zelene prestolnice in potrebujejo strokovno podporo naravovarstvenih društev, kar ne nazadnje ribiči tudi smo.

Delo smo nadaljevali z izobraževanjem naših mladih ribičev. Teoretičnemu delu predstavitve ribištva je sledil praktični preizkus za vodo. Mladi ribiči so se pomerili v muharjenju in lovu rib s plovcem. Najprej so si mladi ribiči ob pomoči mentorjev zvezali muhe, ki so jih potem preizkušali za vodo. Mladi ribiči in muhe so bili zelo uspešni.

Če ni zagrizla riba, je muha obvisela na drevesu. Z veliko truda in pomoči mentorjev so muhe z vej počasi padale v vodo in ribe so kaj hitro prijele za uspešno narejeno vabo. Kakšno navdušenje je bilo v očeh otrok! Kaj je lepšega, ko vidiš, da si ujel ribo, in to svojo prvo ribo čisto sam! Še fotografija za spomin in riba je odplavala novim dogodivščinam naproti. Sledil je ribolov s plovcem. Ribe so prijemale kot za stavo, tako da počitka za mlade ribiče in tudi za njihove mentorje in starše ni bilo. Po merjenju in tehtanju rib smo razglasili še rezultate. Vsak udeleženec je dobil priznanje in pohvalo za sodelovanje, prvi trije pa še medaljo okrog vratu. Kaj je bolj imenitnega kot prva medalja! Nekateri mladi ribiči so noč kar prespali skupaj z njo.

V nedeljo, 21. junija, ob 12. uri smo dneve slovenskih ribištva končali z vlaganjem sulcev in potočnih postrvi v Savo pri sprehajalni poti ob Savi. K sodelovanju smo povabili predstavnike

ke MOL in Savskih elektrarn kot vez zgledega sodelovanja med gospodarstvom, ribiško družino in občino. Vlaganja rib se žal ni mogel udeležiti župan g. Zoran Jankovič, zato pa se je ribičem pisno zahvalil za povabilo ter trud in delo, ki ju žrtvujejo ob reki

Žan in Tjaša: s skupnimi močmi

želela posvariti, naj ji ne vzamemo preveč rib.

Nato smo opazovali vsak svojega ribiča. Potem pa je šlo zares – vsak je lovil, čakal, gledal in tudi kaj ulovil.

Sobota je minila preveč hitro, veliko prehitro. Veliko vprašanj je ostalo neodgovorjenih, veliko energije neporabljene, veliko vsega ...

Na koncu bi se želeli še zahvaliti Koroški ribiški družini, ki nas je tako prijazno sprejela medse in nas popejljala v svet svojih vodá. Zahvala velja tudi RD Ormož, ki nam je pomagala pri izvedbi in organizaciji tega dneva – predvsem hvala predsedniku Radu Antoliču. In ne nazadnje zahvala še Obrtni zbornici Ormož in podjetju Ursa, d. o. o., za izkazano pomoč pri financiranju ekskurzije.

*Ribiči ribiškega krožka
OŠ Ormož z mentorjem
Fotografije: Roman Bobnarič,
Danica Rižnar*

Vlaganje sulcev in potočnih postrvi v Savo

Savi, saj je kakovost vode in okolice z leti znatno na višjem nivoju. Direktor Savskih elektrarn g. Drago Polak je skupaj s predsednikom RD Straža - Sava Dušanom Pečnikom simbolično vložil nekaj sulcev in potočnih postrvi, nato pa so delo prevzeli v roke za to opravilo izurjeni ribiči, ki so sulce in potočne postrvi ob množici mimoidočih spustili v Savo. Občanom Črnuč, Bežigrada, Tomačevega, Stožic smo predstavili delovanje RD Straža - Sava, vlaganje rib, ribolov, ekologijo vodotoke ... Žal pa smo jih seznanili tudi s havarijami, ki se dogajajo ob Savi.

Dan se je prevešal proti večeru in še bi lahko klepetali z občani, saj je Sava zanimiva ne le za ribolov, ampak tudi za sprostitvev, saj zelenje in zglede no urejena pot ob Savi umirjata in prinašata polno nove energije ribičem in sprehajalcem Ljubljane.

Antonija Sabotin Pečnik

V Iškem vintgarju

Vsi smo otroci, le da so nekateri malo večji, sem razmišljal onega junijskega dne pozno popoldan med vožnjo v Iški vintgar. RD Barje je namreč tisti dan in naslednja dva dneva že šestič zapored organizirala Mladinski muharski tabor Iška, ki je vedno v vikendu predzadnjega tedna šole. Takrat je večina šolskih ocen že zaključenih in starši otrok še niso odpeljali na počitnice.

Ob mojem prihodu je bil tabor že postavljen. Kuhar Miha Fink je pod nadstreškom brunarice v velikem kotlu pripravljaval večerjo, da je vse naokoli lepo dišalo, medtem ko so otroci, zbrani okoli velike mize, tiho kakor miške poslušali Vladimirja Mikca Mikija, ki jim je predaval o ribiški etiki. »Etika je neke vrste olika in ribiško etiko lahko razdelimo na tri osnovna področja, ki zajemajo etiko do okolja, etiko do ribe in etiko do ostalih ribičev. Zamislite si, da vas velikan potegne pod vodo, kjer ostanete brez zraka in vas za povrh vsega še mikasti v svojih

ogromnih rokah. Tako približno se počuti riba, ko jo vzamemo iz vode. Nikoli je ne stiskamo močno, posebno ne tam, kjer jo ribiči najraje zgrabimo, to je pod škrgami. Tam ima riba srček in pritisk nanj zna biti hitro smrten, pa tudi rebra so občutljiva in sluz, ki ribo varuje pred okužbami.« Poslušal sem zanimivo predavanje in, roko na srce, kljub svojim letom v ribičiji sem izvedel marsikaj novega. Po predavanju smo si ogledali reko Iško v tistem delu, kjer je bil naslednji dan predviden ribolov, ter se fotografirali na mostu, ki je nekje na svoji poti v

lepšo prihodnost tukaj omagal. Sledila je večerja. Kuhar Fink me ni pustil domov, dokler nisem pojedel golaža, kar je bila bolj vljudnostna težava, kajti golaž je bil slasten. Lahko bi jedel tudi pico ali hrenovke. Za vse je bilo poskrbljeno in Andreja Lupinca smo klicali Lupo. Lepo vas prosim, le kako pa naj bi bilo sploh drugače kakor tako, če je vzdušje sproščeno in domače, brez velikih otrok, ki venomer držijo v rokah denarnico ter mahajo z njo kot edino zastavo pomembnosti, moči in zmagoslavja. Pa sitnarji in se delajo sila pomembne.

Sreča je posledica dobro opravljenega dela

Naj bo kakor koli že, dandanes je čisto resnico človeku težko dognati, a obstajajo načini, s katerimi si v dvomih lahko pomaga. Meni je najljubši način, po katerem se zanesem, na oči. Vid mi sporoča skoraj vse, le velikokrat je težko resnico verjeti, pa čeprav trdno kakor skala stoji pred mano. To je težava. In ena večjih težav slovenske ribičije, kakor jo vidim jaz, je, da povprečna starost v ribiških družinah povezanih ribičev že krepko presega petinpetdeset let (podatek je mil in nizek zaradi varnosti pisca, resnica je pa še bolj kruta). Postajamo organizacija starcev, za prihodnost koristna kot slepo črevo. Pa ne samo to: podatek jasno kaže, kakšni in kako sposobni smo. Kaže, v kaj verjamemo in zakaj smo zraven. Načinov zdravljenja je več, ampak dokler bo eden iskal vzroke in rešitve, drugi pa dajal denar, se bomo zelo verjetno gibali v začaranem krogu brez izhoda. Dokler bomo pod »popularizacijo športnega ribolova«, kot temu ponesrečeno rečemo, razumeli trošenje denarja za koristi ljudi, ki tak posel opravljajo, pa o ribičiji nimajo pojma, niti niso s scem pri stvari, dokler bomo kot ribiča razumeli nekoga, ki bo, kaj pa vem od kod prinesel in trošil denar zato, da bomo sami lahko manj in slabše delali, se razmere ne

Aleksandar Stević s svojima varovancema (foto: J. Ušeničnik)

bodo izboljšale. Ne mi govoriti, da ni denarja. Težava so prioritete, težava je razkol med besedo in dejanji. Medaljo za zasluge si bomo lahko pripeli, ko bomo starostno mejo spustili pod štirideset let, do takrat pa vsa »čast in slava« kratkovidnim. Kaj pomagajo lepe in čiste vode, polne trofejnih rib, če pa v njih ni mogoče pridelati dovolj mladine in brez ribogojnic v kratkem času ostanesh

praznih rok. Ne potrebujemo golobov, ki letajo z balkona na balkon in kakajo. Potrebujemo zdrav rod mladine, ki je naša edina prihodnost za prave in skupne cilje, ki jih ni mogoče kupiti z denarjem. O tem sva se z Aleksandrom Stevićem, ki je v RD Barje zadolžen za delo z mladino in je bil vodja Mladinskega muharskega tabora Iška 2015, v celoti strinjala. Pripovedoval mi je svojo zgodbo, zgodbo nekoga, ki ni vpliven ribiški funkcionar in se mogoče ravno zato še spominja otroških let, sreče in veselja, ki ju je užil ob vodi; zgodbo nekoga, ki je zavihal rokave in se prek malih korakov trudi priti do cilja, to je mlajšim od sebe omogočiti delček tiste sreče in radosti, ki jo je kot otrok za vodo užival sam.

»Po materi izviram iz stare prulske družine. Sem Prulčan in to mi nekaj pomeni. Čeprav sem, rosno mlad, da se komaj spominjam, z dedkom lovil tudi na Donavi, je Ljubljanska reka mojega otroštva. Kakor veliko Ljubljčanov, se je tudi moja mati hodila sončit na kopaljšče na Špici in jaz sem se potikal okoli. Otroci smo lovili martinčke, kače in ribe. Prvi pravi trnek sem dobil v Savudriji na morju. Spominjam se novih plavutk in rakovice, pred katero sem bežal iz vode.

Domen Žunkovič je prišel iz okolice Maribora. Kot petnajstletnik ima že kar nekaj ribiških izkušenj, pa je vendarle muharil šele drugič. Maribor pač nima klasičnih muharskih voda pred nosom, muharjenje na ciprinide pa je v Sloveniji še premalo znano in domače. Ravno to ga je pripeljalo semkaj. »Počutim se izvrstno,« je povedal in nadaljeval: »Doma največ lovim podusti, platnice, some in krape na Dravi in v ribnikih, ampak muharjenje se mi zdi še boljše, saj prvič muharim na reki. Za ribolov sem se navdušil kar sam. Rad lovim ribe. Ne vem, kako bi to opisal, ampak res je lepo. Na Pragerskem sem že ujel trinajstkilogramskega amurja. Kaj bom, ko bom odrasel še ne vem, vem pa, da bi bil rad ribič. Imam veliko ribiških prijateljev in ta muharski tabor je priložnost, da spoznam še nove. Ribolov je nekaj, kar nas vleče skupaj in nas spoprijatelji.«

Resno sem začel loviti v osemdesetih letih na Rakovniškem bajerju. Imel sem palico Germina 1,8 in kolesce Shakespeare. Vsak vikend smo fantje čepeli za vodo in lovili v glavnem rdečeperke. Imeli smo se sila »fajn«. Kakor večina drugih ribiških samorastnikov, sem v času srednje šole pa vse do vrnitve iz služenja vojaškega roka ribolov precej omejil. Potem me je spet prijelo. Skupaj s prijateljem Štefanom sem kot dnevničar hodil loviti na Zbilje, Ljubljano in Kočevsko reko. Svojo prvo postrv sem uplenil na Ljubljani s posebnim dovoljenjem čuvaja Janeza, kajti lovil sem belice na kruh in prijela je postrv, ki pa je trnek pogoltnila tako globoko, da bi zagotovo poginila. Hodil sem tudi na krape v Moravče. Muhariti sem začel šele potem, ko sem leta 2000 vstopil v RD Barje. Prepričal me je Marko Tancik in še isto leto sem opravil ribiški izpit. Sam sem se prijavil za pomočnika mentorja mladincev in po treh letih tudi opravil tečaj za mentorje. Kasneje sem sam postal mentor, kar sem še zadaj, čeravno me potrpljenje počasi mineva. Pa ne potrpljenje pri delu z otroki, mineva me potrpljenje nad razmerami, v kakršnih opravljamo mentorji, lahko rečem, svoje poslanstvo.«

Že prej sem imel priložnost pokukati v delo mladinskih ribiških mentorjev. Tabor Iška 2015 sem spremljal od blizu. Lahko

izrečem samo pohvale tebi in tvojim so-trudnikom. Povej mi, kaj je po tvoje bistvo mentorskega dela?

»Ribiško mentorstvo ni nič drugačno od kateregakoli mentorstva. Bistvo je v tem, da je mentor sam tak, kakršen naj bi ribič bil in da poskuša svoje lastno znanje in lasten odnos do ribolova v čim večji meri prenesti na svoje varovance. Pri tem je lahko uspešen ali pa ne. Uspeh je v veliki meri odvisen od njegove lastne osebnosti in značaja. Ni res tako, kakor se danes prevečkrat razume. Samo opravljen izpit za mentorja ni dovolj. Ribolov, kakor si ga predstavljam sam, ni serijsko metanje rib iz vode in nazaj. To otroke ves čas učim. Ni hlepenje po več in več užitka. Ribolov je odnos. Je odnos do narave in je predvsem skrb in odgovornost za prihodnost. Je veselje nad dobrim delom in uspehi pri neokrnjeni naravi in dobri, zdravi populaciji domačih ribjih vrst. Lahko rečem, da je ribolov stil življenja in pojmovanja bivanja in sožitja tako z naravo kakor tudi z drugimi ljudmi. Je stvar občutka, osebne etike in človeške plemenitosti. Šele po tem pride na vrsto osebno zadovoljstvo v ribolovu. Tukaj ni prostora za rivalstvo in »soliranje«, je ena sama skupna in složna pot in ravno ta skupna složna pot je vse prevečkrat navadna farsa. To me boli.

Ampak naj se vrnem: ni dovolj, da je mentor tak. Imeti mora sposobnost prepričljivega posredovanja lastnega

Razen otroškega živžava nisem slišal povišanega glasu. V mraku sem s poslovil od vodje tabora Aleksandra Stevića in bilo mi je kar malo žal, da nisem ostal in prespal.

Sobota je bila še bolj vroča kakor dan poprej, ampak v senci ob vodi je bilo prijetno sveže. Po tem je Iški vintgar znan daleč okoli, kar se je precej poznalo, saj so dobršen del peščin ob vodi zasedli obiskovalci, ki so se tja prišli hladiti. Mogoče še ne veste, ampak tod temperatura zraka tudi v najhujši poletni vročini redko preseže 20 °C. Po kratkih vajah in spoznavanju osnov muharskega meta smo šli loviti. V peščeni strugi smo lepo videli ribe in naučili smo se zelo pomembno pravilo pri ribolovu: glej pod noge, da ne telebneš, se poškoduješ ali zlomiš palice ter se premikaj brez hrupa, sicer ribe takoj pobegnejo in adijo ribolov. Fantje so se v spremstvu mentorjev razkropili po vodi in moram reči, da je nekaterim kljub neizkušenosti šlo zelo dobro.

Čas do kosila se je iztekkel kot bi mignil. Seveda ribolov ni samo lov- ▶

znanja, če hoče, da mu bodo otroci verjeli. Tak se moraš roditi in sebi moraš verjeti. To je problem. Za igračkanje pri otrocih ni prostora. Takoj te prečitajo. Pa še to ni dovolj. Moraš imeti sposobnost okoli sebe zbrati usposobljene ljudi. Poleg vrste ostalih so mi na taboru pomagali Vladimir Mikec Miki, Andrej Lupinc Lupo in Jure Ušeničnik. Pa seveda kuhar Miha Fink, ki bi vzdušje na taboru lahko pokvaril z eno samo potezo, pa ga ni. Prav njim, mojim sodelavcem, gre največja zahvala za uspešno izpeljan tabor.«

Široko in trdno si zastavil, pa vseeno. Od kje jemlješ toliko volje in moči?

»Nihče si sam ne izbira svojega rojstva in vsi, čeprav smo si tako različni, smo med seboj močno povezani in vsi prej ko slej končamo na isti točki. To vem in mogoče sem ravno zaradi tega nepoboljšljiv idealist in raje kakor za svojo dobrobit delam za dobrobit vseh in zahtevam, da se delo z mladimi v RD postavi na prvo mesto in zahtevam, da se to delo jemlje resno.«

Tak je Aleksandar Stević. Otroci bi rekli dobri striček, marsikdo iz ribiških vrst pa: »Pa kaj bi ta Aleksandar spet rad?« Kdo ima prav, presodite sami. Še dosti optimizma in dobre volje ti želim, Aleksandar, in ne obupaj. Sicer res vsi prej ko slej končamo na isti točki, ampak to še ne pomeni, da vmes ne smemo početi nekaj, v kar verjamemo.

Rožle Bernik je Škofjeločan, star devet let. Za ribolov ga je navdušil oči, ki je tudi ribič. Ujel je že kar nekaj rib, posebno velikega klena. Na taboru je spoznal veliko novih ribiških prijateljev. Ko bo velik, bo gozdar.

Marcel Gladek je Žirovčan. Na tabor je prišel skupaj z očetom, ki je tudi navdušen ribič. Star je deset let in že štiri leta lovi ribe. Muhe veže tudi že sam, čeprav mu je na ribolovu najbolj všeč takrat, ko riba prime. Ko bo odrasel, bo mehanik in lovil bo ribe, posebno postrvi. V Ribiču najraje prebira članke o vezavi umetnih muh.

Sai Vrhavrh Korenčan je star sedem let in lovi dve leti. Ujel je že kar nekaj rib. Največja je imela suh rep in veliko glavo, pa ni bila preveč debela. Ujel je tudi že krapa, divjega, in ga odnesel domov za kosilo, saj je edini ribič v družini. Ribolov mu je zelo všeč, posebno tisti del, ko riba prime in trese palico. Ko bo velik, bo ribič in lovil bo po povsod po svetu, še posebno pa v Iški, kjer mu je najlepše. Tod je veliko postrvi in postrvi so najboljše.

Mark Žabkar je član RD Barje in skupaj z očetom lovi že pet let. Oče pretežno beličari, Marku pa je bolj všeč muharjenje. Ima veliko ribiških prijateljev, od tistih iz šole in tistih iz RD. Na taboru mu je bilo zelo všeč. Ko bo odrasel, bo ribič in nogometaš.

Arnel Bečič živi v Podpeči in je star trinajst let. Ribolov mu je všeč, od kar ve zase. Najprej je kupoval dnevne ribolovne dovolilnice, potem pa se je včlanil v RD Barje. Najraje lovi krape na Podpeškem jezeru. Lovi tudi klene in postrvi. Rad je ob vodi in v naravi in bo lovil vsepovsod, ko bo odrasel.

ljenje rib, je tudi urejanje ribiškega pribora in opreme. Po kratkem počitku je bilo treba izvedeti še kaj o vezanju umetnih muh, pa to, da je ribiški čuvaj naš prijatelj – seveda, če lovimo po pravilih in ravno zato ga tolikokrat srečamo za vodo. Nekaj o vodnih in obvodnih žuželkah, ki so poglavitna hrana muharskih rib, pa smo zvedeli že zjutraj in spet je bil čas za ribolov do večerje. Riba so bile izbirčne, pa je kljub temu marsikatera zagrizla v muho. To je bilo pravo veselje. Voda in ribolov človeka utrudita, zato smo komaj čakali večerjo. Sledil je literarni večer. Lupo je blestel in njegove zgodbe so v misli pričarale čudovite dogodivščine. »Lupo, daj še eno,« je zavleklo večer v spokojno noč pod vitkimi smrekami, ko so otroci končno zaspali. Le kuhar Fink je še nekaj šaril okoli in slišati je bil tih pogovor mentorjev, ki so načrtovali naslednji dan.

Nedelja je kakor zadnji sončni dan, ki že diši po dežju. Saj smo šli loviti, nič ne rečem, ampak s kotičkom misli smo bili že pri vrnitvi domov, pa toliko lepega bi še lahko doživeli. Tokrat nismo hiteli na kosilo, pa smo bili lačni, ampak, saj veste, žalostno je, da je vsega lepega enkrat konec. Potem smo dobili diplome, se fotografirali in izmenjali telefonske številke.

Pospravljanje tabora je najbolj zoprno opravilo. Še dobro, da so nam mentorji izdatno pomagali. Vsem najlepša hvala! Ob letu osorej se spet dobimo in takrat bomo vsi za leto boljši ribiči. Kakopak, saj še rastemo in nekoč, ho-ho, nekoč, ko bomo prav vsi lovili lepe in zdrave ribe tudi na drugih čudovitih slovenskih rekah, nam bodo misli uhajale nazaj na Iško in čas, ki smo ga preživeli skupaj.

*Besedilo in fotografije:
Tone Škrbec*

Molj

Poletje, najtoplejši čas leta, se končuje. V tem času se najbolj množično pojavljajo kopenske žuželke, ki so prav zato zelo dostopne ribam. Čeprav so na ribjem jedilniku vselej zastopane mladoletnice – če naštevanje začnemo z zelenašem (angl. granom), ki se pojavlja že v zgodnjem februarju, in končamo s poletašem (halesus radiatus, angl. caperer), ki roji vse do novembra – so male enodnevnice, ki se izogibajo temperaturnih maksimumov, na vodi skoraj vedno prisotne. Ko gre za večje plenilke, so vselej aktualne potezanke, kljub vsemu pa kopenske žuželke čez poletje in tudi v septembru zavzemajo pomemben del ribjega jedilnika. Ne glede na to, da njihov življenjski cikel ni vezan neposredno na vodo, so lahko hitro plen ribam, če se pojavijo v bližini.

Spisek kopenskih žuželk, ki so zanimive za muharje, je razmeroma obsežen. Na njem se znajdejo mesnate kobilice in črčki, hrošči, mravlje, ose, pajki, dvokrilci in med drugim tudi molji. Njihovi posnetki so pri muharjih nekoliko zapostavljeni, čeprav so lahko zelo učinkoviti. Beseda molj tudi vezalce umetnih muh najprej spomni

na grožnjo in nevarnost za dragocene naravne materiale za vezanje muh. Ličinke moljev so v naravi tudi sicer škodljivci, ki se hranijo z listjem, češarki jelše, smreke ... Če se njihova populacija preveč poveča, so nevarnost za gozdove. Obstaja več vrst moljev, ki delajo škodo v gozdovih: beli, črni, norveški, rdeči, zimski ...

Ličinke moljev in metuljev in tudi njihove odrasle krilate oblike so sestavni del ribjega jedilnika. Najbolj množično se pojavljajo od julija do septembra. Njihova krila so obložena z drobnimi ploščicami, ki pri najmanjšem dotiku odpadajo kot prah. Preden poletijo, lahko vidimo njihove ličinke viseti na vejah dreves. Barve gosenic so od rumenkaste

Odrasli molji so na vodi najpogostejši čez poletje in jeseni. Njihova krila so prekrita z drobnimi ploščicami, ki pri najmanjšem dotiku odpadejo. Večina je aktivnih ponoči, zato jih muharji po krivici zanemarjajo.

Oblika in položaj kril pri nekaterih mirujočih moljih sta podobna kot pri mladoletnicah (šaših), zato lahko kot posnetek uporabimo slovenski šaš primerne barve (npr. srebrač).

Molj v mahu ob vodi. Nekatere vrste odlagajo jajčeca med stebelca trave tako, da njihove ličinke ostanejo zaščitene – za razliko od tistih, ki padajo v vodo z obrežnega grmovja.

Faza 1

Faza 2

Faza 3

Faza 4

Faza 5

Faza 6

Faza 7

Faza 8

Faza 9

Faza 10

Faza 11

Faza 12

Uporabljeni material:

- trnek: #10 do #14 za suhe muhe (TMC 100),
- vezna nit: 8, krem barve,
- telo: mikro čenil, sesukan (spleten kot kita) in vezan kot podaljšano telo,
- krilo: konica belega CDC-peresa, prek njega krilo, izrezano iz folije za zavijanje cvetja,
- noge: petelinje pero, vezano v prsnem delu,
- oprsje: kosminje krem barve,
- krila: lesketajoča se vlakna Angel hair, prek njih jelenja dlaka bele ali krem barve.

do zelene. Njihovi posnetki, vezani kot romarji (palmerji) v ustreznih barvah, so uspešni od pomladi do jeseni.

Večina moljev je aktivnih ponoči, pa jih muharji prav zato, a po krivici zanemarjajo. Zadržujejo se na travi, ko pa poletijo ob vodi, se prav lahko znajdejo tudi na vodni gladini, kjer zaradi velikih svetlih kril ne morejo ostati neopazni.

Za predlagani posnetek sva uporabila mikro čenil za telo, umetna krila realističnega videza v kombinaciji s CDC-mikami in izjemno plovno jelenovo dlako. Po priloženih fotografijah si lahko tudi sami zamislite svoj posnetek molja. Vežite ga na trnkah #10 do 14, uporabite plovne materiale – za telo kosminje iz polipropilena ali policelona, za krila jele-

Izdelava:

Faza 1: Na trnek privežemo vezno nit in na zgornjo stran hrbtišča mikro čenil.

Faza 2: Čenil sesukamo v levo in oblikujemo podaljšano telo.

Faza 3: Z vezno nitjo podaljšano telo pritrdimo na začetku zavoja trnka.

Faza 4: Z ostankom čenila ovijemo dve tretjini hrbtišča trnka in s tem naredimo zadnji del telesa.

Faza 5: Na prazen del hrbtišča privežemo belo CDC-pero in pripravimo krilo iz folije za zavijanje cvetja.

Faza 6: Folija za zavijanje cvetja je lahka, mehka in vzdržljiva. Prepognjeno krilo primemo s pinceto in jo za kratek čas pridržimo na plamenu vžigalnika. Na tak način bomo krilo utrdili v prepognjenem položaju.

Faza 7: Izrezano krilo privežemo na hrbtišče trnka tako, da tretjina sega čez trnek in odrežemo ostanek CDC-peresa.

Faza 8: V poravnalniku dlak poravnamo jelenjo dlako in jo privežemo tako, da konice gledajo naprej prek ušesca.

Faza 9: Na prsni del privežemo belo petelinje pero in naredimo oprsje iz kosminja.

Faza 10: Petelinje pero navijemo prek oprsja in ga utrdimo z vezno nitjo.

Faza 11: Jelenjo dlako zapognemo nazaj in jo privežemo – utrdimo za oprsjem.

Faza 12: Zvezan posnetek molja. Silhueta je zelo podobna pravi žuželki, uporabljeni materiali pa mu zagotavljajo dobro plovnost.

novo dlako, CDC-pero, petelinja peresa, umetna krila *poly wing*; vsi materiali pa naj bodo v drap, svetlih krem odtenkih. Za vezanje je preprosto šaš s krili iz jelenove dlake (angl. elk wing caddis, op. p.), odlično pa lahko služi tudi nenadkriljivi Volčjev slovenski šaš – srebrač, vezan na trnku, velikosti #10 do #12.

Muharjenje s posnetkom molja je posebno učinkovito pozno popoldne

in v mraku. Njegova silhueta je velika in tudi pri slabši vidljivosti ga ni težko spremljati na vodni gladini. Zaradi velikosti ga tudi riba zlahka opazi in z veseljem pobere.

Besedilo, fotografije in posnetki muh: Nadica in Igor Stancev danicamk@t-home.mk Prevedel: Igor Holy

KD-naveza

Za uspešen ribolov krapov in njihovih velikih sorodnikov je navadno dovolj, če ribič pozna le dve ali tri uporabne naveze. Prav lahko pa se zgodi, da le-te nenadoma povsem odpovejo v neznani in drugačni vodi ter pri ribolovu divjih in izbirčnih rib. Da se to ne bi zgodilo, je dobro poznati več navez, s katerimi se je mogoče prilagoditi različnim ribolovnim razmeram. KD-navezo, ki jo opisujem v nadaljevanju prispevka, odlikuje več lastnosti. Je razmeroma enostavna za izdelavo, poseben položaj trnka pa omogoča, da je zasek v krapovo spodnjo ustnico zanesljiv in zapeta riba se le redko sname. Zaradi naštetega jo uvrščajo med učinkovitejše naveze, zelo rad jo uporabljam tudi sam.

KD-navezo je do podrobnosti izdelal in preizkusil angleški ribič Steve Eves. Nekateri viri sicer navajajo, naj bi bil njen avtor Kenny Dorsett. Iz začetnic njegovega imena in priimka naj bi izviralo tudi poimenovanje naveze (op. prev.). Zanj je značilna obtežitev s šibro na lasku med zavojem trnka in vabo. Naveza je zasnovana tako, da četudi krap ob prijemu dvigne vabo, se trnek zasuka navzdol s pomočjo uteži (šibre). Le-ta deluje kot sidro in pomaga, da se trnek zapči ob vsrkanju vabe v krapovo spodnjo ustnico. Dobra lastnost naveze je še, da se ribe, ki jih ribič zapne z njo, le redko snamejo.

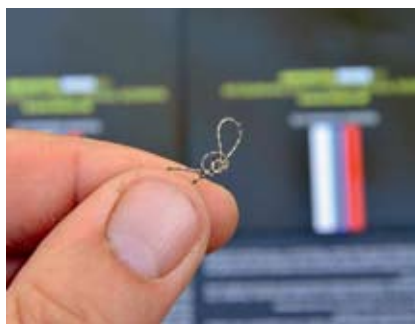
Ribolov s KD-navezo je verjetno najuspešnejši, če ribič uporablja lebdečo vabo (*angl. pop up*) ali naravno uravnotežene bojljije. Uporabni so tudi drugi načini predstavitve vabe, denimo snežak (*angl. snowman*), bojlji z dodanim vključkom iz plute (*angl. cork inclusion*) ali mirujoča talna vaba.

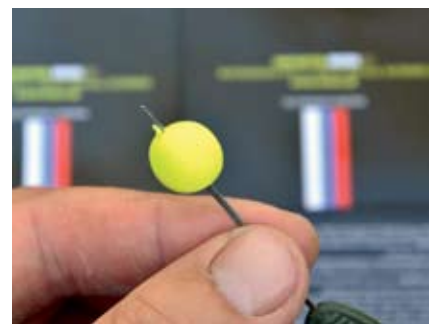
Za uspešno izdelavo KD-naveze boste potrebovali zatiče za vabe (štoperje), vrtilke, cevko za poravnavo vrvice, trnke, škarje za rezanje vrvice, lebdeče (*angl. pop up*) bojljije, iglo za prebadanje bojljiev, pripravo za zategovanje vozlov, svinčeno utež, zaponko za utež, mehko pleteno vrstico in svinčeno šibro.

Odrežite približno 25 cm mehke pletene vrvice, ki jo tudi sicer najraje uporabljate za izdelavo lebdečih vab (*angl. pop up*). Sam sem uporabil posebno mehko vrstico iz štirih mikrovlaklen z nosilnostjo 25 lb (dobrih 11 kg). Pri rezanju vrvice bodo v veliko pomoč posebne škarje.

S pomočjo enostavnega vozla zvežite končni del vrvice za vabo (lasek). Odvečno vrstico odrežite s škarjami.

Z iglo za prebadanje bojljiev prebodite vabo. Majhno čeljust na koncu igle pritrđite na konec laska in nanj natakните vabo.

KD-naveza je zelo uporabna in hkrati precej preprosta za izdelavo. Ni odveč poudariti, da vedno lovite samo z izjemno ostrimi trnki. Navezo

lahko izdelate na različne načine. V nadaljevanju opisujem le enega izmed njih. O drugih načinih izdelave lahko več preberete na svetovnem spletu. Tam je veliko uporabnih videoposnetkov, ki vam bodo olajšali morebitne

začetniške težave. Dober prijem vam želim!

*Besedilo in fotografije:
Radek Filip
Prevedel:
Jure Ušeničnik*

Položaj vabe (bojljija) na lasku utrdite z zatičem (štoperjem).

Na vrvico namestite trnek po vaši izbiri (na fotografiji je velikost 8). Za izdelavo KD-naveze priporočamo trnke s širokim zavojem ali rahlo ukrivljene kratkohrbtnike.

Trnek namestite na vrvico brez uporabe vozla (*angl.* knotless knot). Pazite, da bo dolžina laska večja kot pri drugih navezah. Med vabo (bojljem) in zavojem trnka mora biti nekaj prostora za šibro.

Med vabo in trnek namestite šibro. Morda je videti ne-navadno, a verjemite, ta drobna obtežitev dela čudeže. Velikost šibre vpliva na predstavitev vabe. Težka mora biti ravno prav, da je vaba ne dvigne nad dno, kjer lovite. Šibra in trnek morata biti obvezno na dnu.

Na vrvico nataknite cevko za poravnavo vrvice.

S pomočjo enostavnega vozla (*angl.* overhand knot) izdelajte zanko. Za njeno učvrstitev uporabite pripravo za zategovanje vozlov. Bodite pozorni na primerno silo, da vozla ne utrgate. Odvečno vrvico odrežite s škarjami za rezanje vrvic.

Na vrtliko z Grinnerjevimi vozli pritrđite glavno vrvico ali laks (postopek ni prikazan na fotografiji). Na zaponko namestite svinčeno utež, ki je lahko različnih oblik, odvisna pa je od dna, kjer lovite.

Na vrtliko pritrđite končni del naveze. Zavarujte jo s cevko za poravnavo vrvic, ki bo preprečevala njeno zapletanje.

Če ste pravilno sledili navodilom za izdelavo, je končni del KD-naveze videti takole.

Videz celotne KD-naveze od vrtilke, uteži in končnega dela z laskom in vabo.

Avtor prispevka z lepim pomladanskim luskinarjem, ki ga je prelisčil s pomočjo KD-naveze.

KD-naveza je za ribiča le pika na i. Poleg nje bo za ribiški uspeh potreboval še primerno vabo, zmerno krmljenje ribolovnega mesta in veliko potrpežljivosti.

KD-naveza je zelo priljubljena in lahko reši marsikateri ribolovni dan tudi v zelo obiskanih revirjih, kjer so ribe »našpikane« in zelo izbirčne.

● OBVESTILA

Natečaj za najboljšo ribiško fotografijo

Ribiška zveza Slovenije razpisuje natečaj za najboljšo ribiško fotografijo, in sicer na tematiko *Podvodne fotografije domorodnih vrst sladkovodnih rib*. Izbranih bo trinajst najboljših podvodnih fotografij domorodnih vrst sladkovodnih rib, ki bodo objavljene na stenskem koledarju Ribiške zveze Slovenije za leto 2016.

Fotografije naj bodo v velikosti 2 do 4 MB v formatu jpg in v resoluciji 300 dpi. Avtorje fotografij prosimo, da svoje fotografije pošljejo na CD na naslov Ribiška zveza Slovenije, Tržaška cesta 134, 1000 Ljubljana, s pripisom »za natečaj – ribiška fotografija«. Fotografije morajo biti obvezno opremljene z imenom in priimkom avtorja, uradnim slovenskim poimenovanjem vrste ribe, imenom vodotoka in mesecem, kdaj je bila fotografija posneta. Pri izbiri fotografij bodo imele prednost tiste fotografije, ki še niso bile objavljene v drugih publikacijah ali na spletnih straneh. Avtor izbranih fotografij bo obdržal vse moralne avtorske pravice, s podpisom avtorske pogodbe pa bo na RZS prenesel vse materialne avtorske pravice do distribuiranja,

reproduciranja, dajanja na voljo javnosti, predelave, elektronskega hranjenja in prenašanja fotografij. Prenos avtorskih pravic je izključen in je brez vsebinskih, časovnih, prostorskih in drugih omejitev. RZS lahko fotografije uporabi tudi za druge namene svojega delovanja. Z oddajo fotografij bo RZS štela, da se avtor strinja z navedenimi pogoji.

Zadnji rok za oddajo fotografij je **25. oktober 2015**.

Prispele fotografije bo pregledala posebna tričlanska komisija RZS, ki bo izmed prispelih fotografij izbrala najprimernejše za odkup in objavo v koledarju. Komisija si pridržuje pravico do izbora, števila in kakovosti fotografij. Prav tako si pridržuje pravico odločitve o podelitvi nagrad za fotografije, ki so:

1. mesto: dnevna ribolovna dovolilnica za revir Obrh (ZZRS)
2. mesto: dve dnevni ribolovni dovolilnici za revir Savinja (RD Ljubno)
3. mesto: dnevna ribolovna dovolilnica za revir Soča (RD Tolmin)

Preostalih deset izbranih posnetkov za ribiški koledar bomo honorirali

po veljavnem ceniku avtorskih honorarjev za glasilo Ribič, kategorija naslovnica glasila. Neizbrane fotografije bomo v roku petnajst dni od zaključka natečaja vrnili njihovim avtorjem.

Lep pozdrav in dober prijem!

*Milan Berlot, l.r.,
predsednik Komisije RZS
za promocijske aktivnosti*

Dr. Miroslav Žaberl,

● V SPOMIN

Albin Držan
(1950–2015)

Globoko užaloščeni in pretreseni smo sprejeli novico, da nas je v 66. letu nenadoma zapustil naš dolgoletni član in funkcionar Albin Držan. Vrsto let je bil naš blagajnik in član upravnega odbora. Za svoje nesebično delo v RD in na področju razvoja slovenskega sladkovodnega ribištva je prejel priznanja RD Voglajna in RZS.

Od njega smo se poslovili na 14. avgusta na pokopališču v Teharjih. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

RD Voglajna

Mali oglas

Kupim rabljen lesen ali plastičen ribiški čoln. GSM: 041/703-419.

Som, som, som ...

Som je ena od rib, ki se na krožnikih ne znajde prav pogosto, nekateri pa jo celo po krivici podcenjujemo, češ da je masten, da smrdi ... Z malo domišljije in izkušenj s pripravo rib lahko iz soma pripravimo zanimive in predvsem zelo okusne ribje jedi.

Som v listih vinske trte

Za pripravo soma v listih vinske trte potrebujemo:

– mlade liste vinske trte, ki jih blanširamo,
– za blanširanje trtinih listov potrebujemo: vodo, sol, oljčno olje, vinski kis

za nadev rabimo:

– 20 dag mesa svežega soma,
– 10 dag pancete,
– eno manjšo čebulo, drobno nasekljano,
– sesekljan česen – eno kavno žličko,
– dve jušni žlici smetanovega hrena,
– dve jušni žlici skute,
– en rdeč feferon,
– dve vejici sesekljane peteršilja,
– eno kavno žličko sesekljane limonine lupine iz neškropljenih limon,
– nekaj kapljic limoninega soka,
– eno žličko sojine omake,
– poper,
– sol.

Pripravimo nadev iz nasekljane čebule in česna ter na majhne kosce narezane pancete. Vse dobro prepražimo. Dodamo smetanov hren in skuto ter na drobne kockice narezano somovo meso. Temu dodamo nasekljan feferon, peteršilj, poper, sol, nasekljano limonino lupino, nekaj kapljic sojine omake in limoninega soka.

Liste vinske trte, ki naj ne bodo škropljeni, dobro operemo in za nekaj sekund potopimo v vrelo vodo, ki smo jo predhodno solili in dodali malo olja in kisa. Na hitro jih vzamemo iz vrele vode in potopimo v mrzlo vodo. Vzamemo jih iz vode, jih nadevamo z nadevom in zvijemo, tako kot če pripravljamo mesno sarmo.

K jedi priporočamo suho belo, rosé ali rdeče vino.

Som v listih vinske trte

Kotleti soma z jurčki v rdečem vinu

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

– 1 kg soma, narezanega na kotlete,
– 40 dag jurčkov,
– 1 dl oljčnega olja,
– 10 do 15 dag masla,
– 2 dl rdečega suhega vina,
– sesekljan česen (po želji),
– sesekljan peteršilj (po želji),
– sok pol limone,
– 20 dag ajdove moke,
– eno kavno žličko sesekljane limonine lupine iz neškropljenih limon,
– dve manjši sesekljani čebuli.

Soma narežemo na kotlete. Nato jih začnimo s soljo in poprom, pokapljamo z limoninim sokom in potresemo z nasekljano limonino lupino. Pustimo jih pol ure. Nato jih povaljamo v ajdovi moki in popečemo na oljčnem olju. Vzamemo jih iz ponve in na istem olju prepražimo nasekljano čebulo, da postekleni, dodamo na lističe narezane jurčke, nasekljan česen in zalijemo z rdečim vinom. Na kratko prekuhamo, solimo in popoprano ter potresemo s sesekljanim peteršiljem. Nazaj v ponev dodamo popečene somove kotlete in dušimo vse skupaj še nekaj minut. Kot prilogo postrežemo kuhan krompir, po želji tudi kuhano zelenjavo. Namesto krompirja lahko kot prilogo postrežemo riž.

Ob tej jedi priporočamo rdeče suho vino, najbolje merlot ali cabernet sauvignon.

Kotleti soma z jurčki v rdečem vinu

Tatarski namaz iz soma po sredozemsko

Za pripravo tatarskega namaza za štiri osebe potrebujemo:

– 40 dkg čistega somovega mesa,
– polovico rdeče paprike,
– polovico zelene paprike,
– eno rdečo čebulo,
– dve vejici peteršilja,
– žlico oljčnega olja,
– tri žlice vinskega kisa ali limoninega soka,
– sol,
– poper.

Navodilo za pripravo: soma filetiramo (Gojko predlaga, da začnete s filetiranjem na hrbtu). Odstranimo vse kosti in kožo. Nato meso na drobno sesekljamo – nikakor ne zmeljemo! Rdečo in zeleno papriko očistimo in prav tako drobno sesekljamo. Vse skupaj dobro premešamo. Sesekljamo še rdečo čebulo in malo peteršilja, dodamo oljčno olje, vinski kis, posolimo in popoprano in vse skupaj dobro premešamo. Tako dobljeno maso damo v hladilnik in pustimo, da odleži 2 do 3 ure.

Postrežemo na popečenem toastu, rahlo premazanem z maslom.

Ob jedi priporočamo rosé, suho belo primorsko vino, lahko pa tudi štajersko ali belokranjsko rahlo polsuho vino. Jed lahko pripravimo tudi iz drugih sladkovodnih rib.

Tatarski namaz iz soma po sredozemsko

*Besedilo: Borut Jerše
Fotografije: Jože Borišek*

Ribiška družina: **Sevnica**
 Voda (revir): **Sava**
 Vrsta ribe: **bolen**
 Dolžina (cm); teža (kg): **72 cm; 5 kg**
 Način lova in vaba: **muharjenje, suha muha**
 Datum ulova: **11. julij 2015**
 Ujel: **Igor Jelen**
 Naslov: **Krško**

Ribiška družina: **Kočevje**
 Voda (revir): **Rudniško jezero**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 23,2 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, bojli**
 Datum ulova: **8. julij 2015**
 Ujel: **Rok Trebušak**
 Naslov: *****

Ribiška družina: **Kočevje**
 Voda (revir): **Rudniško jezero**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 22,1 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, bojli**
 Datum ulova: **10. julij 2015**
 Ujel: **Rok Trebušak**
 Naslov: *****

Ribiška družina: **Kočevje**
 Voda (revir): **Rudniško jezero**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 22 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, bojli**
 Datum ulova: **8. julij 2015**
 Ujel: **Rok Trebušak**
 Naslov: *****

Ribiška družina: **Slovenska Bistrica**
 Voda (revir): **ribnik Gaj pri Pragerskem**
 Vrsta ribe: **krap**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 12 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov, koruza**
 Datum ulova: **15. julij 2015**
 Ujel: **Nino Kores z bratcem Erikom**
 Naslov: **Šikole**

Ribiška družina: **Radeče**
 Voda (revir): **Sava**
 Vrsta ribe: **smuč**
 Dolžina (cm); teža (kg): **85 cm; 8,1 kg**
 Način ribolova in vaba: **talni ribolov,***
 Datum ulova: **17. julij**
 Ujel: **Jože Jurman**
 Naslov: **Radeče**

Ujel ga je na bučkanje

Klic predsednika RD Paka - Šoštanj Franca Ravnjaka v nedeljo, 26. julija, popoldne: »Iz Šoštanjskega jezera je ribič potegnil stokilogramskega soma. Pridete?«

Okoli soma je bila petnajst minut za tem že zbrana množica. Novica se je hitro širila po Šoštanju. Tista o stotih kilogramih se je sicer izkazala za ribiško, a resnici na ljubo je bil som, ki ga je na bučkanje iz globin privabil Nejc Bizjak iz Rečice ob Savinji, sicer član RD Mozirje, kar zajeten kos. Tak, da je moral na pomoč poklicati prijatelje, da so mu ga pomagali potegniti iz vode.

Stehali in izmerili so ga dan za tem, saj v nedeljo niso našli primerne tehtnice. V dolžino je meril 242 centimetrov, tehtal je 84 kilogramov, starost pa so ocenili na 36 let.

Milan Zupanc - Beno, ribiški čuvaj in član RD Paka Šoštanj, ocenjuje, da je v Šoštanjskem jezeru še najmanj trideset takih somov.

Milena Krstič - Planinc

Nejc Bizjak (prvi z desne) in prijatelji, ki so mu soma pomagali potegniti iz vode.

Priporočilo, kolikšne naj bi bile minimalne mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006**, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

Pogled na Sočo (foto anja)